

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО
UKRAINIAN HISTORICAL ASSOCIATION

ЛЮБОМИР Р. ВИНАР

LUBOMYR R. WYNAR

**З нагоди 30-ліття науково-академічної діяльності
1950—1980**

München — New York — Toronto

1982

UKRAINIAN HISTORICAL ASSOCIATION

LUBOMYR R. WYNAR

Historian — Educator — Bibliographer

Edited by

Alexander Dombrowsky, Ph. D.

München — New York — Toronto
1982

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО

ЛЮБОМИР Р. ВИНАР

ІСТОРИК, ПЕДАГОГ, БІБЛІОГРАФ

за редакцією

Олександра Домбровського

diasporiana.org.ua

Мюнхен — Нью-Йорк — Торонто
1982

UKRAINIAN HISTORICAL ASSOCIATION

Printed in Germany

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Library of Congress Cataloging in Publication Data

Main entry under title:

Lubomyr R. Wynar, historian, educator, bibliographer.

The bibliography of Lubomyr Wynar / Dmytro Shtohryn: P.34-63.

Includes index.

1. Wynar, Lubomyr Roman, 1932- . I. Dombrovs'kyi, Oleksander.
Z8989.65.L8 061.947'71085'0924 82-6987
AACR2

INTRODUCTION

The year 1980 marked the thirtieth anniversary of the academic and scholarly activities of Dr. Lubomyr R. Wynar, noted historian, bibliographer, and educator. The Executive Board of the Ukrainian Historical Association is dedicating this modest publication to Professor Wynar in recognition of the substantial contributions and achievements of this distinguished scholar.

Lubomyr Wynar was born in Lviv, capital of Western Ukraine, on January 2, 1932. He studied social sciences and history at Ludwig Maximillian University and the Ukrainian Free University in Munich, Germany. After receiving his doctorate in history in 1957 from Ukrainian Free University, Wynar decided to expand his area of scholarly interest to library science. He enrolled at Western Reserve University where he studied under a prominent scholar within the field librarianship, Dr. Jesse Shera. In 1959 Wynar graduated from Western Reserve University with a masters degree in library science.

During the entire course of his academic career, Lubomyr Wynar made significant contributions not only to history, but also to areas such as bibliography, library science, and ethnic studies. His research interest within these fields together with his editorial work, teaching, and organizational activities have accorded him a prominent position within the academic world.

A full description or an indepth analysis of Wynar's academic, organizational, and research activities is not possible within the confines of this brief introduction. Therefore, only the most significant events of his academic career are highlighted, with the focus placed on publications, editorial work, and professional activities.

Publications

It can be stated without doubt that Lubomyr Wynar is a prolific writer. Based on the bibliographical analysis presented by Dmytro Shtohryn, Wynar authored 40 books and separate publications, 283 articles, 60 encyclopedic entries, and 271 reviews; totaling over 650 published works between 1950 through

1980. His writings appear in Ukrainian, English, Polish, French, Spanish, and other languages.

Wynar's historical research focuses on the history of Ukraine (especially the history of the Cossack State), cultural history, historiography, and auxiliary historical sciences. Some of his historical studies include *The Question of Anglo-Ukrainian Relationship during the Rule of Bohdan Khmelnytsky, 1648—1654* (1960); *Andrij Vojnarovskyi: Historical Study* (1962); *History of Early Ukrainian Printing, 1491-1600* (1962); *Prince Dmytro Vyshnevetsky* (1964); *Michael Hrushevsky and the Shevchenko Scientific Society, 1892—1930* (1970); *Autobiography of Michael Hrushevsky from 1906 and 1926* (1974); *Habsburgs and Zaporazhian Cossacks: The Diary of Erich Lassota von Steblau, 1594* (1975). Wynar's historical works generally received favorable reviews from European and American scholars. In commenting on Wynar's scholarly research, Dr. Alexander Ohloblyn, outstanding historian of East European history, states that "[Wynar] in his first independent works showed himself to be an exceptionally capable historian-researcher, equipped with remarkable erudition and expert knowledge of sources . . ." He further adds that at the present time, "Lubomyr Wynar is one of the distinguished historians of Ukraine". (*Ukrains'kyi Istoriyk*, nos. 1-2, 1981, p. 7).

As previously stated, Wynar's publications are not confined only to history. His numerous works in the areas of library science, bibliography, and ethnic studies resulted in his achieving national recognition within these fields. Some of these publications include: *History: A Selected and Annotated Guide* (1963); *Guide to Reference Materials in Political Science* (2 volumes, 1966, 1967); *American Political Parties* (1969); *Encyclopedic Directory of Ethnic Newspapers and Periodicals in the United States* (1972, 1976); *Encyclopedic Directory of Ethnic Organizations in the United States* (1975); *Building Ethnic Collections* (1977); *Ethnic Groups in Ohio* (1975); *Guide to Ethnic Museums, Libraries and Archives in the United States* (1978); *Slavic Ethnic Libraries, Museums and Archives in the United States* (1980); *Ethnic Film and Filmstrip Guide for Libraries and Media Centers* (1980).

The titles cited here are examples of only a few of his more major works. A review of all of his writings published during the last thirty years clearly reveals that Wynar enriched the academic world with studies and publications of lasting value.

Editorial Work

During his student years, Wynar was the founder and first editor of *Yunist* (Munich-Paris, 1949-1953), which became the official magazine of the Literary Group "Zarevo". These early editorial experiences served as his first "training school" to the many functions, duties, and problems involved in initiating, developing, and publishing a new journal. As editor of *Yunist*, Wynar was provided with the opportunity to develop and refine those organizational skills which he later effectively utilized in initiating new journals. In 1963 he founded

and served as Chief Editor of *Ukrains'kyi Istoryk* (*Ukrainian Historian*, 1963—1981), the official publication of the Ukrainian Historical Association. Devoted to the study of Ukrainian and East European history and emphasizing political, social, and cultural historical developments as well as historical auxiliary sciences, this periodical fills a long existing gap in international historiography. During this same year, Professor Wynar began two other serial publications at the University of Colorado in Boulder: *Bio-Bibliographical Series* (1963—1965); and *Social Sciences Reference Series* (1963—1965). In 1980 he initiated and began to edit *Ethnic Forum: Bulletin of Ethnic Studies and Ethnic Bibliography*. Published under the auspices of the Intercollegiate Academic Council of Ethnic Studies as well as the Center for the Study of Ethnic Publications at Kent State University, this cross disciplinary serial utilizes a thematic approach to various ethnic topics and includes a strong bibliographical section. However, Wynar's editorial work is not limited to journals but also encompasses other formats. In 1980 he edited Lev Bykovsky's study, *Solomon I. Goldelman: A Chapter in Ukrainian Jewish Relations*, and in 1981, the *Atlas Istorii Ukrayiny* (*Atlas of Ukrainian History*), the first published atlas devoted to Ukrainian history. In general, it can be stated that Wynar's editorial work has been so extensive that this aspect of his professional career deserves, in itself, a separate and more comprehensive analysis.

Educational and Organizational Activities

While pursuing his research and editorial activities, Wynar was also developing a distinguished career within both academia and professional organizations. He began his academic career in 1959 as an instructor of bibliography at Case Institute of Technology (Cleveland). Three years later he became Head of the Social Science Library, Supervisor of the Human Relations Area Files, and an assistant professor at the University of Colorado (Boulder). In addition to teaching social science literature courses at the University of Colorado, he also lectured on the history of the book and bibliography at the University of Denver. In 1965 Wynar accepted a post at Bowling Green State University (Ohio) where his responsibilities were to expand library reference services, develop new administrative units (college library, research library, special collections, university archives, audio visual, and others), and to coordinate the activities and policies of the Public Services Division of the University Library. During his tenure at Bowling Green State University, Wynar became Associate Professor of Library Administration, Assistant Director of University Libraries, and Director of the Bibliographic Research Center (1965—1969). In 1969 he was offered the position of Acting Director of University Libraries at Bowling Green; however, he declined this offer and instead accepted a teaching post with the rank of full professor in the School of Library Science at Kent State University (Ohio). At the present time Wynar continues to teach at Kent State where he is also Director of the Center for the Study of Ethnic Publications, Coordinator of the School's post master's Sixth Year Program, and Coordinator of the Ukrainian Studies Program.

Between 1950 through 1980 Wynar can be credited with initiating and developing a number of research centers and professional associations. His organizational abilities were already evident while he was still a student, at which time he co-founded the Literary Group "Zarevo" (1949/50). During the fifties, he became an active participant in the work of the Shevchenko Scientific Society and the Ukrainian Academy of Arts and Sciences, organizations within which he continues to hold full pledged membership. In 1961 he founded the Ukrainian Bibliographical Institute which serves to expand bibliographic research. In the same year, he was one of the original initiators and co-founders of the Ukrainian American Association of University Professors in the United States. His major merit lies in the founding of the Ukrainian Historical Association (1965) which presently has members not only in the United States, but also in Canada, Australia, and Europe. From 1965 up until 1980, Wynar steered the activities of this association in his role of executive secretary. In 1981 he was elected President of the Association, replacing Dr. Alexander Ohloblyn. In 1971 he established the Center for the Study of Ethnic Publications at Kent State University which is recognized by scholars of ethnicity as being a unique center researching materials published by ethnic groups in this country. In 1972 and again in 1980 he was elected Chairperson of the Slavic and East European Section of the American Library Association. In 1977 he was nominated and elected Vice Chairperson of the Historical Philosophical Section of the Shevchenko Scientific Society; Head of the Committee Researching Ukrainian Immigration at the Ukrainian Academy of Arts and Sciences; and Vice Chairperson of the Association for the Studies of Nationalities (USSR and East Europe). In 1978 Dr. Wynar was elected President of the Academic Intercollegiate Council of Ethnic Studies, an organization coordinating the work of twenty seven universities and colleges in Ohio in the area of ethnicity. In 1981 he became the President of the Ukrainian American Association of University Professor and was also elected Vice President of the National Ethnic Studies Assembly.

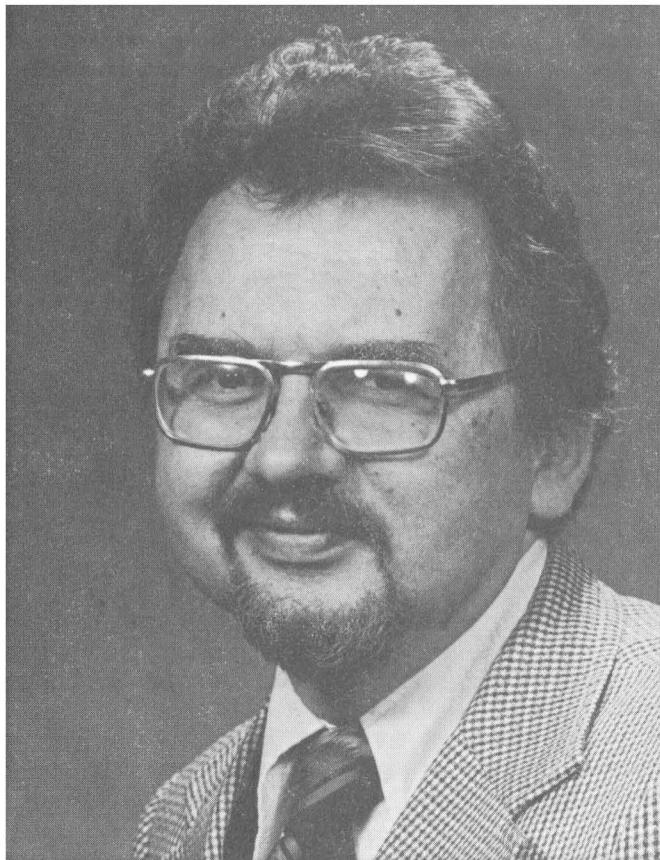
During the last ten years, Wynar has been active within various academic and research committees on both regional and national levels. He participated in numerous professionally sponsored conferences on history, library science, and ethnic studies; serving as conference organizer, section chairperson, commentator, and speaker. In addition, he has been a recipient of federal, state, and university grants supporting his research activity. In reviewing the extent of Professor Wynar's participation in and contribution to organized life, within both the Ukrainian community and American professional associations, it can be stated without hesitation that the record he has established is indeed impressive and deserves special recognition.

The articles contained within this modest publication present a closer examination of the various aspects of Wynar's scholarly and academic life. In his article, "Commentary on Lubomyr Wynar's Scholarly Work", Professor Alexander Ohloblyn provides the reader with an overview of the significance of the contributions made by this talented researcher to Ukrainian historiography. In "L. Wynar's Scholarly and Organizational Activities", Dr. Alexander Dombrowsky analyses the impact of Wynar's educational, organizational, and editorial activities and contributions. Lev Bykovsky, noted Ukrainian bibliographer, presents

a discussion on Wynar's attitudes and views on historical and bibliographical research. Dr. Dmytro Shtohrynn, Professor of Library Administration at the University of Illinois in Urbana, has compiled a selective bibliography of L. Wynar's published works, arranged chronologically and covering the years 1950 through 1980. All four articles included here were originally published in the *Ukrainian Historian* for 1981.

This publication coincides with the 50th anniversary of Lubomyr Wynar's birth. It is only fitting that it serve as a modest tribute to the energy and force provided by Professor Wynar toward the promotion and development of scholarly research during these last thirty years. His contributions are significant and far reaching, and will serve as a legacy to historians of Slavic history, bibliographers, and students of ethnicity.

Alexander Dombrowsky, Editor

Andrew P. Brune

30-ЛІТТЯ НАУКОВО-АКАДЕМІЧНОЇ ПРАЦІ ПРОФ. Д-РА ЛЮБОМИРА ВИНАРА (1950—1980)

Олександр Оглоблин

СЛОВО ПРО ЛЮБОМИРА ВИНАРА

«Кожна нова історична школа твориться шляхом відризу від старої, але не розриваючи (генетичного) зв'язку з нею». Так писав 1959 року молодий український історик — Д-р Любомир Винар у статті «За тягливість історичної науки» («Свобода», ч. 47). Боронячи конечну потребу тягlosti історичної науки, він виступив проти т. зв. «репрезентантів нової формациї українських істориків», які тоді оголосили себе противниками всяких «діючих у нашому суспільному табу святощів, пієтетів, мертвих i живих авторитетів», вважаючи їх за «порох, який нагромадився в процесі обтесування нашого національного руху».

Сьогодні цей, колись молодий історик має за собою вже 30 років науково-дослідної праці, праці активної, невтомної i плідної, в якій він послідовно й щиро провадив в українську історичну науку наведену вгорі формулу. Віддаючи поважний творчий вклад американській науці й своїй академічній діяльності в американських університетах, Професор Любомир Винар гідно записав своє ім'я i в українській історіографії. Історик широкого діапазону, дослідник історії козаччини, історії культури i української історіографії, зокрема найбільшого нашого історика Михайла Грушевського, Любомир Винар виявив себе також, як талановитий організатор української науки. Він дав почин до створення Українського Історичного Товариства (нині 15 років), оснував i весь час редактує його офіційний орган, журнал «Український Історик» (17 років), тепер єдиний український історичний журнал у вільному світі, що, не зважаючи на величезні матеріальні i технічні труднощі, зайняв одне з провідних місць в українській науці.

Вже в перших своїх самостійних наукових творах, Любомир Винар показав себе винятково здібним істориком-дослідником, озброєним доброю ерудицією, досконалим знанням джерел i критичним ставленням до них та попередньої наукової літератури, оригінальністю та самостійністю в наукових конструкціях, глибиною аналізи й увагою до синтези історичних явищ та діячів, любов'ю до історії та почуттям живого i неперестанного зв'язку

з своїми науковими предками, з корінням у рідному ґрунті, — якості, що іх Вячеслав Прокопович вважав обов'язковими для українського історика. І разом з тим, Любомир Винар ніколи не забував, що нова генерація істориків, до якої він належить, не може бути лише консерватором і охоронцем хай кращих традицій української історіографії, але конче мусить шукати нових ідей, нових метод і творити нові наукові варгості в ім'я майбутнього. Сьогодні Любомир Винар є одним з видатних істориків України.

Тепер, коли українська історична наука на Україні фактично перестала існувати, святим обов'язком кожного українського історика у вільному світі є відродження правдивої української історичної науки, відновлення й продовження її обірваної й забороненої на Батьківщині праці, збереження її тисячолітньої традиції й гідна презентація її перед міжнародним науковим світом.

І Любомир Винар, оглядаючи широке поле своєї 30-літньої праці, має повне право ствердити, що він з честю здійснив ті ідеино-наукові настанови, які він виголосив ще на світанку своєї наукової діяльності.

Маючи таких істориків, як Любомир Винар та його однодумці, українська історіографія може спокійно й ясно дивитися на своє майбутнє.

Олександр Домбровський

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮБОМИРА ВИНАРА

Одним з основних критеріїв оцінки діяльності науковця являється його спроможність на полі організування наукового життя, що вимагає не лише особливих трудів і посвяти, але й здібностей находити модус вівенді з колегами по науковій праці, визнаватися у принципах наукової політики, мати відчуття психологічних тонкостей при поступуванні з людьми та бути в гармонії зі зasadами, як особистої, так і громадської етики й культури. У 1980 році з нагоди відзначення 30-ліття науково-творчої праці основника «Українського Історика» автор цих рядків писав, що в особі д-ра Л. Винара є знамените поєднання видатного науковця, першорядного організатора наукової праці й справжнього ідеаліста*. Саме завданням нашої статті є насвітлити головні етапи академічно-науково-організаційної діяльності проф. Л. Винара, яка охоплює його редакторську працю, діяльність в українських і американських наукових установах і університетах, організацію і участь в наукових конференціях. До речі буде також бодай коротко з'ясувати провідні ідеї академічно-науково-організаційної діяльності ініціатора й невтомного діяча Українського Історичного Товариства.

Любомир Винар, дійсний член УВАН і НТШ, є звичайним професором і директором Центру Етнічних Дослідів при Кентському Стейтому Університеті в Огайо. Він є також звичайним професором при катедрі української історії в Українському Вільному Університеті. Початки науково-академічної праці Л. Винара пов'язані безпосередньо з його студіями в німецькому й українському університетах у Мюнхені, а також з його ступінням з провідними діячами української науки й культури. Роки 1949—1955 можна вважати раннім періодом науково-творчої й організаційної діяльності Л. Винара, в якому формувався його науковий світогляд і затіснювалася співпраця з науковими установами й поодинокими діячами науки й культури. Студії політичних наук в німецькому університеті й студії української історії в УВУ приспівили кристалізацію його наукового світогляду та заразом дали йому можливість запізнатися з діяльністю різних наукових установ і дослідних центрів. Від 1956 до 1963 року Л. Винар працює, як молодий учений у різних професійних і наукових установах та видуває концепцію створення наукового журнала українських істориків та

* Ол. Домбровський. «Л. Винар — будівничий української історичної науки». Свобода, 9—10 жовтня 1980 (ч. 216—217).

покликання до життя історичного Товариства. Він активізується також у американському науковому житті. Від 1964 року по сьогоднішній день д-р Л. Винар являється одним з провідних організаторів українського наукового життя й видатним діячем у американських професійних і наукових товариствах. Ця коротка хронологічна канва віддзеркалює до певної міри провідні етапи діяльності нашого історика — Ювілята. Належить підкреслити, що без уваги на обставини й різні труднощі в поодиноких етапах діяльності д-ра Л. Винара від завжди зумів ініціювати й провести в життя певні ідеї й почини, які були реалізовані в формі новопосталих наукових осередків і в появі наукових видань. Якщо взяти до уваги його інтенсивну науково-дослідну працю, то прямо вириняє питання, як він зумів у тому самому часі найти можливості стати одним із видатних організаторів наукового життя.

Редакторська діяльність Ювілята.

Вже на гімназійній лавці він мав нагоду виявити свій початковий «редакторський хист» при виданні одноднівки «Під пластовими пропорами» (Берхтесгаден, 1947), яка з'явилася за його редакцією. Вже тоді він завважив, що редактування вимагає значного зусилля й здібності. Але це були лише спроби юнака, який виконував пластовий обов'язок. Дійсну редакторську працю він започаткував у 1949 році під час періоду *Sturm und Drang* академічної молоді, згуртованої у щойно посталому товаристві «Зарево». Л. Винар став одним із ініціаторів і редакторів бюллетеня «Юність» (1949—1953), видання Літературної Комісії «Зарева», яке з'являлося спершу в Мюнхені, а згодом виходило в Парижі, як додаток до студентського журнала «Смолоскіп». Цікаво згадати, що в «Юности» дебютували своїми поезіями Емма Андієвська й Богдан Рубчак — сьогодня видатні творці наших культурних нащадів. Л. Винар запросив до праці також Остапа Грицая, Анатоля Курдидика й інших представників старшої генерації. Отже в тому часі він співпрацював зі згаданим д-ром Остапом Грицаем, який мав значний вплив на формування його світогляду, та з Марком Антоновичем — головою «Зарева», а заразом великим приятелем молодих студентів. Тоді саме Л. Винар побачив, що успіх чи невдача видання журналу залежать у першу чергу від якості співробітників даного видання й, звичайно, від матеріальної бази. Це був період творчого «зеленого горіння», подивуగідної наснаги й енергії, які характеризують динамічне «студентське плем'я». Л. Винар і його друзі не були вийнятком з того правила. Здавалося, що не було жодних перешкод, які вони не могли б перебороти й така настанова відбивалася позитивно на їхніх зусиллях.

У роках 1951—1958 Ювілят був членом Редакційної Колегії «Розбудови Держави», академічного журнала «Зарево», якого основником був Марко Антонович. «Розбудова Держави» належала своїм змістом до видатних журналів, де співпрацювали різні генерації учених і видатних діячів, охоплюючи різні ділянки українознавства й ідеологічну проблематику. У 1958/59 році Л. Винар плянував видання окремого

Історіографічного Збірника, в якому були б подані дані й аналіза різних ділянок української історії та допоміжних історичних дисциплін, але з цього задуму нічого не вийшло. Проте вже тоді він побачив, що українські історики мусять мати свій журнал, свою творчу лябораторію, якщо українська історіографія на Заході має дальнє розвиватися й сповнити своє завдання. У своїй статті «До питання організації історичних дослідів» («Свобода», ч. 33, 1956) він писав, що «створення періодичного історичного журнала є невідкладною потребою». Подібні думки висловив він у статті «Криза організації історичних дослідів» («Свобода», ч. 157, 1958).

У 1963 році д-р Л. Винар став ініціатором і редактором «Українського Історика», який перший рік появився, як бюллетень Історичної Комісії «Зарева». Цю ініціативу його 17-літнє редакторство єдиного українського історичного журнала в діяспорі треба вважати одною з найважливіших подій та досягнень у його науковому житті. Генеза й розвиток «Українського Історика» описані докладно в праці Л. Винара *Десятиліття Українського Історика 1963—1973* (Мюнхен, УІТ, 1974). Тут треба було в першу чергу приєднати до співпраці істориків різних генерацій і вияснити причину або навіть потребу появи «Українського Історика». Ол. Оглоблин, М. Антонович, Ол. Домбровський, М. Ждан, Я. Пастернак, Н. Полонська-Василенко й цілий ряд інших учених приєдналися до цієї ініціативи й так уже в 1964/5 році він міг створити Редакційну Колегію «Українського Історика», яка складалася з поважних представників вільної української історичної науки. Проте на його плечі спало не лише редакторство, переписка з численними авторами, «пропаганда» «Українського Історика» серед кругів громадськості, але й розбудова матеріяльної бази журнала, який від 1965 року став офіційним органом Українського Історичного Товариства. Проф. Л. Винар мав повну причину завидувати редакторам інших (тобто неукраїнських) історичних журналів, які займалися лише редакцією..., але така наша незавидна дійсність. Кожного року від 1963 р. він писав сотні листів у цих справах і це діялося і діється коштом різних осо-бистих і родинних вигод. Проте хтось мусить провадити працю й наші історики мусять мати свій журнал. Непоправний ідеаліст навіть в умовах американського життя й потоне за реалітетами — Любомир Винар являється тим символічним «каменярем», який «лупає скалу», промо-щуючи шлях для дальнього поступу української історичної науки на сучасному етапі її розвитку. Здається, що здобуто тривалі успіхи й «Український Історик» став відомий на міжнародному форумі, як орган української незалежної історіографії.

Як Головний редактор, д-р Л. Винар відповідає на загал за науково-видавничу політику Українського Історичного Товариства, а в тому й на сторінках «Українського Історика». У роках 1965 до 1980 він започаткував такі серійні видання У.І.Т.: «Історичні монографії», «Історичні студії», «Мемуаристика», «Українські вчені» й «Грушевськіяна». Видано також перший випуск, присвячений історичним джерелам за редакцією Любомира Винара, «Габзбурги і козаки, Щоденник Еріха Ляссоти

зі Стеблав, 1594» в англійській мові. З інших важливих редакційних праць треба відмітити його редагування *Атласу історії України* — першого нашого історичного атласу. Немає сумніву, що при належній матеріальній допомозі зі сторони громадськості можна було б видати дотепер цілу низку запроектованих публікацій. Із заплянованих видань, що їх проф. Л. Винар погодився редагувати, можна згадати фундаментальну *Бібліографію історії України* в англійській мові, *Історію українців у США* (збірна праця) в українській і англійській мовах та перший *Біо-бібліографічний словник українських істориків* (збірна праця) в українській мові. Звичайно, перед нами усіма є дальше завдання розбудови «Українського Історика» — нашого єдиного історичного журнала, який за редакторством д-ра Л. Винара розбудувався на репрезентативний журнал української історіографії.

А тепер коротко про його редакційну працю, пов'язану з неукраїнськими науковими й професійними установами. У 1963 році він започаткував на Колорадському університеті два серійні видання: *Біо-бібліографічні студії* і *бібліографічну серію довідкової літератури з діяльності суспільних наук (Social Sciences Reference Series)*. Він редактував ці видання до 1965 року. Від 1975 року проф. Л. Винар є редактором відділу «Етнічні студії» в престижевому щорічному довіднику американської довідкової літератури (*American Reference Books Annual*). У 1980 році з рамени Міжуніверситетської Ради Етнічних Студій наш Ювілят редактує журнал «Етнік Форум» (*Ethnic Forum*), якого перший випуск появився у грудні 1980 року. Оце були б у короткому зарисі наші заваги про його редакційну працю. Приносить вона багато мороки й з'їдає багато часу, але лише так можна виконувати конкретну роботу.. До речі буде згадати ще, що проф. Л. Винар погодився з рамени Асоціації для вивчення національностей зредагувати науковий збірник, присвячений питанням періодизації й термінології Східно-Європейської історії.

Наукові установи, організації й університети.

Цей розділ охоплює участю Ювілята в творенні наукових і професійних установ та аспекти організаційної праці в університетах і наукових організаціях. Його науково-організаційна діяльність охоплює українські й неукраїнські наукові й професійні організації, чи установи та працю в університетах. У деяких випадках він був ініціатором або співініціатором українських і неукраїнських наукових установ або дослідних осередків. У першу чергу до речі буде згадати про діяльність Ювілята на українському науковому форумі, зкладаючи її у відповідні хронологічні рамки.

У 1950 році Л. Винар був одним із ініціаторів створення Літературної Комісії «Зарева», якої головним завданням було об'єднати творчі сили молодих літераторів і нав'язати співпрацю зі старшою генерацією письменників і літературознавців. Ця ініціатива була вдала й стала його «першою школою» в організації студійної групи академічної мо-

лоді. Деяць згодом він став секретарем Історичної Комісії «Зарева», а від середини 1950-их років очолював діяльність даної комісії.

У 1950-их роках Л. Винар очолював Академічну Громаду ім. Григорія Орлика в Клівленді й дав почин до організації академічних вечорів, які мали доволі велику популярність серед кіл громадськості. На тому форумі він тісно співпрацював з проф. В. Радзикевичем, проф. М. Жданом, полк. М. Курахом та іншими провідними громадянами в Клівленді. Таким чином відбуто понад 100 академічних імпрез (доповіді й дискусійні панелі). Від 1955 року д-р Л. Винар тісно співпрацював з УВАН і НТШ, спершу як науковий співробітник, а опісля як дійсний член даних Установ.

У 1961 році він був ініціатором Українського Бібліологічного Інституту, який у міру спроможностей видає публікації, пов'язані з історією українського друкарства, бібліотек і взагалі з бібліографічною проблематикою. У тому самому році Ювілят був співініціатором Асоціації Українських Університетських Професорів, яка постала 2 вересня 1961 року й у якій він став першим секретарем. Головним завданням цієї професійної організації було об'єднати українських професорів американських і канадських університетів та накреслити відповідну українську високошкільну політику в Америці.

У 1961 році габілітувався на УВУ, де став доцентом у ділянці української історії. У 1963 році був головою Ініціативного Комітету Українського Генеалогічного й Геральдичного Товариства (секретар д-р Роман Климкевич) і після постання цього Товариства став його містоголовою (головою став проф. Ол. Оглоблин). Завданням УГГТ було оживити й причинитися до розвитку допоміжних історичних дисциплін. Як бачимо з вище поданого, Ювілят розгорнув з початком 1960 року інтенсивну діяльність у різних українських наукових установах. До речі буде згадати, що в 1962 році він став членом Ініціативної групи УВАН по скликанні конференції істориків та представників суспільних наук.

Основним досягненням Ювілята було створення Товариства українських істориків. Уже в 1956 році він висував на сторінках «Свободи» питання створення Українського Історичного Товариства, яке об'єднувало б українських істориків молодої, середньої й старшої генерації. Проте цей проект зреалізовано щойно в 1964 і 1965 роках. Спершу створилася за почином Ювілята Ініціативна Група Українського Історичного Товариства (1964), в якій він був координатором праці. Докладніше насвітлені ці справи в розвідці д-ра Л. Винара *Десятиліття Українського Історика*, про яку ми згадували раніше. Багато представників нашої науки в діяспорі, в тому істориків та приятелів проф. Л. Винара, не вірило в можливість створення «ще одного товариства». Головними аргументами ініціатора було те, що члени НТШ і УВАН не зуміли нав'язати між обома Установами відповідної співпраці, особливо на відтинку історичних дослідів, фатально загрожених у підсоветській дійсності, і що на тому тратять зокрема наші історики й українська історіографія, яка перебувала тоді на Заході в кризовому стані. Отже

виходом з такого становища було створення Українського Історичного Товариства. Якщо взяти до уваги факт, що в 1963 році «народився» у вище згаданих умовах «Український Історик», тоді побачимо, що покликане до життя у 1965 році Українське Історичне Товариство оді-дичною вже готовий журнал. Колись проф. Л. Винар писав, що «Український Історик» породив Українське Історичне Товариство й так воно в дійсності було. На цьому місці належить підкреслити заслугу проф. Ол. Оглоблина, голови Історичної Секції УВАН, а також інших членів Ініціативної Групи УІТ — членів УВАН і НТШ, що своїм авторитетом і працею причинилися до постання УІТ, якому Ювілят віддавав і віддає по сьогоднішній день свою жертвенну працю й енергію. Він став першим Науковим Секретарем УІТ і ввесь час веде діяльність Товариства. У 1981 році Л. Винара вибрано головою Товариства. Об'єктивно кажучи, його ініціативу в постанні «Українського Історика» й УІТ треба вважати найважливішими, якщо ідеться про розвиток української історичної науки на Заході. До того всього треба зокрема підкреслити, що історик Любомир Винар разом з початковою групою істориків, таких самих непоправних ідеалістів, як головний ініціатор, починали видавати «Українського Історика» без найменшої фінансової бази, виходячи, як то кажуть, «з мотиокою на сонце». Багато думало, що «Український Історик» після одного або двох випусків «натягне ноги», бо белетристичні твори й навіть дитяча література, обчислени на численного консумента, не мають великих можливостей в умовах нашого «розчитаного» суспільства, а що вже й говорити про науковий журнал при існуванні невеликої, порівнюючи, кількості істориків і любителів історії! Але сталося дійсне чудо, бо після 17-ти років свого існування «Український Історик» дальнє виходить і, дастъ Бог, буде виходити. Заслугою у тому є наполегливість, жертвеність і завзяття головного ініціатора — Л. Винара, який у початках докладав з власної кишені, щоби вдергати журнал при житті. Це дійсно гідне наслідування!

У Колорадському університеті в Болдері Ювілят завідував (був головою) бібліотеки суспільних наук, маючи ступінь асистента-професора, та рівночасно викладав «Літературу суспільних наук» в тому ж університеті, а на Денверському університеті викладав курс «Історія книги» й курс «Інформаційно-довідкові джерела». Він мав вийнятково приязні взаємовідносини з істориком міжнародної репутації, С. Гарісоном Томсоном та іншими видатними вченими, які були допоміжними в розбудові дальших контактів з американським науковим світом. У 1965 році проф. Винар переїхав до Бовлінг Грінського штатного університету, в якому оснував у короткому часі Бібліографічний Дослідний Центр і був заступником директора бібліотеки зі ступенем надзвичайного професора. Він давав також неперіодичні виклади з історії Східної Європи. У Колорадському й Бовлін Грінському університетах одержав три рази професорські стипендії для опрацювання тематики, пов'язаної з історією української козаччини. У 1969 році переїхав до Кентського Стейтового Університету, як звичайний професор бібліо-

течніх наук. Тут дав він ініціативу до створення Наукового Центру дослідження етнічної преси, що постав у 1971 році, й очолив його, як директор цієї науково-дослідної установи. Тоді проф. Л. Винар започаткував історичні й бібліографічні дослідження етнічних груп і їхньої діяльності в Америці. У відносно короткому часі цей осередок одержав загальне визнання в американських наукових колах; наш Ювілят очолює згаданий центр по сьогоднішній день. При цьому належить згадати, що в 1972 році він став головою Славістичної і Східно-Європейської Секції Американської Бібліотечної Асоціації, яка начислювала біля 700 членів. Рівночасно в Кентському університеті крім викладів, присвячених «методології наукового досліду», «історії розвитку книги», «літературі суспільних наук» і «оглядові довідкової літератури» мав також неперіодично виклади з історії Східної Європи. У 1978 році започаткував програму українських студій (історія України, культура, історія українців у США), яка була провізорично затверджена університетською адміністрацією, а тепер має вигляди на дальшу розбудову.

У 1978 році вибрали його головою Академічної Ради Етнічних Студій в Огайо, яка координує працю 25 університетів і коледжів у тому штаті. У 1978 році він став заступником голови Асоціації для дослідів національностей (ССР і Східна Європа) та брав участь у розбудові етнічних і в тому східно-європейських студій на американських університетах. При тому треба згадати, що Л. Винар був іменованій у 1975 році звичайним професором Українського Вільного Університету при катедрі історії України, а у 1977 році став заступником голови Історично-Філософічної Секції НТШ. В УВАН він очолив Комісію дослідів української еміграції, а також став заступником голови Українського Наукового Фонду. У роках 1970—1980 він брав активну участь у дальшій розбудові українського й американського наукового життя, як ініціатор українських і американських наукових товариств і дослідних центрів. Можна сказати, що наполегливою працею він зумів не лише причинитися до розбудови української історичної науки на Заході, але також успішно популяризував українознавчу проблематику в американських академічних колах. Наскільки ця його жертвенна праця була успішною, — про це скажуть майбутні дослідники вільної української науки в діяспорі.

Наш Ювілят ніколи не був типом «кабінетного вченого», засклепленого в чотирьох стінах своєї робітні та відірваного від поточного наукового й громадського життя. Він завжди вважав і вважає непохитно, що його наукова праця мусить іти рівнобіжно з науково-організаційною діяльністю в Українському Історичному Товаристві та в інших наукових осередках. Це була й е важлива й відповідальна праця, якої він не розголосує, бо ніколи не вірив у «саморекляму», як це часами зустрічаемо на сторінках преси. Вважаємо, що якість науково-дослідної й науково-організаційної праці нашого визначного історика — Любомира Винара протягом останніх 30-ти років говорить сама за

себе без кадильних похвал. Є підстави вірити, що Ювілят зможе зробити ще більше, якщо будуть відповідні обставини.

Участь у наукових з'їздах і конференціях.

Третю діяльніку науково-організаційної діяльності проф. Винара становлять наукові з'їзди й конференції. Часами він їх організував, а часто брав участь, як доповідач або панеліст. Першою його спробою було організування конференції студентського молодняка, згуртованого в «Зареві», яка відбулася в Берхтесгадені в дніх 29 і 30 липня 1950 року. Він був співорганізатором з'їзду, а крім того виголосив доповідь п. н. «До питання індивідуальності й стадності української нації в процесі визвольних змагань». Конференція пройшла успішно, але рівночасно молодий ще тоді Л. Винар побачив, що підготова поважнішої імпрези вимагає багато зусиль і енергії. З рамени берхтесгаденської клітини студентського товариства «Січ» він допомагав також організувати доповіді, пов'язані з ідеологічною й українознавчою тематикою в Берхтесгадені й Мюнхені (короткі згадки подано в *Розбудові Держави*, ч. 1, 1951, стор. 43). Це були, так би мовити, його перші кроки його перша практика в організаційному ресорті. Звичайно, такі речі забуваються й не легко пригадати собі науковцеві, скільки разів він виступав з науковими доповідями, в даному випадку на українському й американському форумах. Все ж таки в загальному наш Ювілят виголосив близько 200 доповідей. Це відноситься до доповідей, виголошених на форумі НТШ в Клівленді й Нью-Йорку, УВАН у Нью-Йорку й Денвері, УІТ в Нью-Йорку, Денвері, Чікаго, Торонто, Вінніпегу, Клівленді й інших місцевостях. У 1955 році він допомагав Маркові Антоновичу зорганізувати Сесію Історичної Комісії «Зарево», яка відбулася в Торонті в місяці липні того ж 1955 року. Участь у цій вдалій імпрезі брали старші вчені й молоді адепти науки (М. Антонович, Л. Винар, П. Грицац, Ол. Оглоблин, Я. Пастернак і П. Стерчо). Докладніші дані про згадану Сесію находяться в статті «Сесія Історичної Комісії „Зарево“ в Торонті», «Свобода», ч. 151, 1955. Вже тоді Л. Винар побачив, що треба створити форум співпраці різних генерацій українських істориків, якщо трактувати серйозно дальший розвиток української історіографії. Тоді він думав, що таким форумом може стати згадана Історична Комісія, проте це був помилковий погляд. «Зарево» було ідеологічним акад. товариством і як таке не могло стати відповідним центром співпраці різних генерацій учених. Також «Український Історик», якщо мав вирости на поважний науковий журнал, не міг появлятися з рамени згаданої Історичної Комісії. І саме тому стало актуальним створення Українського Історичного Товариства, як незалежної наукової установи з незалежним історичним журналом — «Українським Істориком».

Від 1963 року д-р Винар був членом і співорганізатором річних конференцій істориків і дослідників суспільних наук при УВАН, а також членом Редакційної Колегії «Історичних Збірників» УВАН. Із пляну

видання істор. збірників нічого не вийшло, зате щорічні конференції істориків були доволі успішні. 20 червня 1965 року відбулася 4-та наукова конференція в Нью-Йорку, присвячена проблематиці козаччини, яку зорганізував наш Ювілят (див. «Український Історик», ч. 3—4, 1965, стор. 75—78). У 1966 році УІТ дало ініціативу для відзначення 100-ліття народження М. Грушевського й у рамках того ювілейного року проф. Винар виголосив з рамени УІТ декілька доповідей в Детройті, Клівленді й Нью-Йорку. Треба згадати, що УІТ спільно з Історично-Філософічною Секцією НТШ і з УВАН відбуло ювілейну Конференцію в Нью-Йорку, присвячену М. Грушевському. І тоді, як і тепер, проф. Винар обстоював думку, що наші наукові установи повинні між собою конструктивно співпрацювати й спільно влаштовувати наукові імпрези. Саме тому він брав також участь в організації Української Наукової Ради у Вільному Світі, яка постала під час першого конгресу СКВУ за ініціативою проф. Я. Рудницького.

Відповідаючи за зв'язки й співпрацю УІТ із американськими науковими або професійними товариствами, він зорганізував декілька конференцій на форумі Американської Історичної Асоціації й Американської Асоціації для поширення слов'янський студій (AAACC). З них належить згадати англомовні сесії на річному з'їзді Американської Історичної Асоціації в 1971 р. (Нью-Йорк) і конференцію на форумі річного з'їзду AAACC в Денвері (1971), конференцію-зустріч УІТ в Бенфі в 1974 році під час першого Міжнародного Славістичного Конгресу (1974), конференцію УІТ й Амер. Істор. Асоціації в Нью-Йорку в грудні 1979 року й інші. Ще в 1976 році він видвигнув пропозицію відбути загальну наукову конференцію українських істориків у Західному Світі. Згодом до цієї ініціативи прилучилися Канадський Інститут Українських Студій і Гарвардський Інститут Українських Студій. Згадана конференція відбулася 29—31 травня 1978 р. у Лондоні, Онт. Під час підготовки даної конференції зарисувалися дві окремі настанови й підходи до справи. Л. Винар обстоював думку та становище УІТ, що доповіді треба виголошувати українською і англійською мовами, в залежності від вимоги доповідача, а представники Гарвардського осередку й Канадського Інституту хотіли, щоби доповіді обмежити виключно англійською мовою. Щоби не розбивати заплянованої конференції, представник УІТ, проф. Винар, погодився на пропозиції ГУРІ й КІУС. Проте до речі буде додати, що це була помилка, тобто українську мову треба впроваджувати на форум міжнародних наукових з'їздів, конференцій тощо. Прямо важко зрозуміти комплекс неповноцінності деяких науковців і установ. Коли проф. Винар запропонував, щоби в даному з'їзді взяли участь УВАН і НТШ, представники ГУРІ й КІУС відкинули також і цю пропозицію, отже й на цьому відтинку прийшло до спору згаданих двох концепцій (про конференцію див.: М. Антонович, Українська історична конференція, *Новий Шлях*, ч. 25, 1978 і Комунікат УІТ — Вияснення в справі відбуття конференції істориків України, *Український Історик*, ч. 4, 1978, стор. 135). Комунікат УІТ важливий і повністю наскільку наставлення й позицію

нашого Ювілята не лише до цієї першої конференції, але й до української наукової політики.

Проф. Л. Винар виступав з доповідями на різних американських і канадійських університетах (Колюмбійський, Огайський штатний (Колюмбус), Колорадський у-т, Манітобський (Вінніпег), Джан Керол, Бовлінг Грін, Клівландський штатний у-т та інші). Він завжди старався популяризувати українознавчу наукову проблематику на американському й канадійському форумах.

Ювілят обстоює погляд, що можна дуже багато зробити для популяризації українознавчої наукової тематики між американськими, канадськими й європейськими істориками, якщо їх запросити з відповідними доповідями, або в ролі «панелістів» під час різних професійних з'їздів. На його думку деякі наші Установи ведуть помилкову політику, коли обмежують «панелі» на американських наукових конференціях виключно до українських доповідачів. Цей «геттовий» принцип не виправдує себе. Того роду наукові сесії відвідують майже виключно українські слухачі.

Беручи до уваги редакторську працю і ведення УІТ, наш Ювілят зробив, що лише міг, коли йде про організацію наукових конференцій на українському й американському форумах. Згідно з поглядом Ювілята українські історики повинні не лише активізуватися у своїх наукових установах, але й включатися у діяльність європейських, американських і канадійських історичних і славістичних товариств.

Другою важливою справою на його думку — є скликування щорічних конференцій українських істориків для координації праці й співпраці в деяких збірних проектах. Тут мова головно про УІТ та Історичні Секції УВАН і НТШ. Основною ціллю такої співпраці є розбудова української історичної науки на Заході при співпраці між українськими науковими товариствами й установами та нав'язанні співпраці між УІТ і неукраїнськими історичними організаціями. До того ж наукові праці, видані на належному рівні, завжди знайдуть позитивний відгук і оцінку на Заході. В даному випадку йдеться головно про зміст, а не про фірму даного видання.

Так отже: наукові видання, розбудова організаційних форм УІТ та інших наукових установ, редактування єдиного в діаспорі українського історичного журнала — «Українського Історика», а дальше участь у численних з'їздах і конференціях — оце ті головні події, які виповнювали й далі виповнюють творче життя нашого Ювілята. На підставі дотеперішньої його науково-організаційної діяльності можна надіятися, що проф. Л. Винар зможе ще багато корисного зробити для дальнього розвитку української науки й взагалі українознавчих дисциплін на Заході. Перед ним ще багато років трудящого життя й широка, надійна перспектива дальших успіхів на користь української історичної науки. Любомир Винар — це робучий ратай на широкій ниві української історичної науки, що працює від сходу сонця — від зарання свого віку й добився вже поважних успіхів. До заходу сонця його віку ще далеко й тому покладаємо на нього такі наші надії, як на здібного й жертвенно-роботящого історика, повного задумів і посвяти.

Лев Биковський

НАША СПІВПРАЦЯ: РИСКИ ДО ПОРТРЕТУ Л. ВИНАРА (З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ІСТОРИКА)

Літописець історії української науки, зокрема в царині історії, знатує, що численні зусилля українських наукових кіл в Україні протягом XIX і XX століття, заходами російської або польської влади, різних мастей, часто зводилися напівнець. Натомість науково-організаційні зусилля проф. д-ра Любомира Винара в царині української історичної науки започатковані в 1960-их роках у США, не тільки вдалися йому — але безпосередньо причинилися до своєрідного відродження української історіографії на Заході. Те, що не вдалося попередникам, пощастило здійснити д-рові Л. Винареві — створити тяглу нову добу дослідів в українській історичній науці.

Ця надзвичайна подія і тривале досягнення завдячує своє виникнення, діяння і промінювання в українському і світовому вимірі, передовсім вийнятковим здібностям, шляхетній особистості та життєрадісній вдачі нашого організатора наукового життя. Ці прикмети постали Л. Винару, його безмежна відданість справі, допомогли йому з'єднати гурт добрих співробітників. Ось вже за другої декади, під його вмілим керівництвом, успішно розвивається єдиний український історичний журнал на Заході «Український Історик», розгортає працю Українське Історичне Товариство (УІТ), появляються щорічно його нові видання та відбувається його різноманітна науково-організаційна праця.

Мені пощастило, на заклик організаторів цього наукового руху, від самого початку приєднатися до гурту його співробітників. Продовж нашої понад 23-ох літньої співпраці зав'язалися між нами не тільки спільні науково-організаційні зацікавлення — але й дружні взаємини. Істота їх полягає в тому, що в нас обоїх складники, особистий і науковий, зливалися в одне стремління, часто з перевагою останнього. Він постійно турбувався станом і долею української історичної науки, установами ним створеними та перебіgom їхньої діяльності. Я намагався йому в цих справах дещо допомагати. Він також прихильно опікувався мосю письменницькою творчістю.

У поточній відданій праці Л. Винара у розбудові українського наукового життя, часами трагдялися різні прикорсті та перешкоди спричинені людьми, які до певної міри не розуміли ролі УІТ і завдання «Українського Історика», як речника української національної історіографії. Це він переживав і у листах до мене часом писав — «Маю вже

того досить...!». Я потішав його, вказуючи на їх тимчасовість і вказував на його місію і успіхи. Також у мене деколи приходили часи депресії, зневіри у свою працю. Тоді Л. Винар мене підбадьорував і писав: «Стара гвардія не може здаватися. Всі пессимістичні настрої прошу відкинути! Ви дуже багато зробили і вложили в розбудову українського культурного життя. З цієї свідомості найкраще черпати життєдайні сили. Хоч я не належу до нашої „старої гвардії“ — але знаю, що часами сам попадаю у зневіру. Вечірні сутіні часто заслонювали сонячні ранки. Отже в цих почуттях Ви не одинокі — але все ж таки по дощі, по бурях — виходить сонце! І я вірю і є глибоко переконаний, що все буде гаразд — лише не здаваймо позицій».¹ Любомир Винар був і є великим оптимістом і тому його листи мене завжди підбадьорювали.

Назагал підстави і види нашої співпраці усталювалися під час побачень та у нашому листуванні. У своїх науково-організаційних мандрівках д-р Л. Винар завжди знайшов час відвідати мене в Денвері. Ці відвідини часто перетворювалися у справжні довірочні конференції, присвячені різним питанням наукового життя, історії і бібліографії. Обширне листування наше продовжувало і доповнювало їх.

Зі своєї сторони, як уже згадано, я намагався допомагати Л. Винареві у його відповідальній діяльності шляхом розповсюдження відомостей про УІТ і УІ і взагалі про видання Товариства в українській пресі, а також висилав видання УІТ закордон. Часами надсилаючи йому матеріали для запроектованих досліджень. Він не занедбував переглядати мої манускрипти перед друком і служив своїми критичними порадами, часто писав до них передмови. Я в свою чергу висилав для УІ свої причинки, рецензії, статті. Він заохочував мене писати на теми мені приступні на основі моїх архівів, зокрема біо-бібліографічні дослідження і спогади про знаних мені українських наукових і громадських діячів. На жаль, через мій похилий вік і лихе здоров'я, не завжди міг я використати його цінних порад.

Окрім поверхнево тут згаданих загальних записів нашої співпраці — траплялися під час неї й інші події та види співдіяння. Про головніші бажаю коротко згадати, за бігом часу. Вони свідчать про обсяг і різноманітність нашої співпраці, а також про зичливу настанову Л. Винара до мене і моєї творчости та науково-організаційної діяльності.

Ми зустрілися десь перед 1957 роком. Буваючи в Денвері, Л. Винар відвідував засідання Денверської Групи УВАН. Мав він тоді вже славу здібного історика. Тому я дозволив собі просити його взяти участь у нашій праці, стати членом Групи УВАН і виголосувати час від часу доповіді на теми, над якими він працює. Д-р Л. Винар погодився і продовж 1957—1965 рр. виголосив шість доповідей.² Саме під час тих до-

¹ Лист д-ра Л. Винара до Л. Биковського від 29. 5. 1970.

² На форумі Денверської Групи УВАН Л. Винар виголосив такі доповіді: «До питання зв'язків України з Англією за часів гетьмана Богдана Хмельницького» (10. 8. 1957); «Проблема об'єктивізму в історичному досліді» (12. 8. 1961); «Ранні роки Андрія Войнаровського» (12. 8. 1961); «Постання

повідей ми мали нагоду краще пізнатися. Але справжнє зближення між нами наступило щойно 1962—1965 роках, коли Л. Винар проживав у Болдері, Колорадо, де викладав і завідував бібліотекою спільніх наук при Колорадському університеті. Протягом того часу він мене часто відвідував в Денвері. Під час цих побачень виявилось, що зустрінулися двоє світоглядово співзвучних осіб. Тоді я запізновався з його друкованими працями, присвяченими історичній і бібліографічній тематиці. Д-р Л. Винар, тоді видатний український молодий історик, жив і діяв у «службах української історичної науці» з особливим зацікавленням добою козаччини. Був він під впливом головно Михайла Грушевського, Олександра Оглоблина та інших визначних істориків. Okрім того був він професійним бібліографом і книгоznавцем і досліджував історію української книги та видав декілька бібліографічних довідників англійською мовою.³ Як книгоznавець, я жив і діяв у «службах української книжці» і був під впливом Ю. Меженка та інших видатних бібліографів. Також я цікавився українською історією в обсязі південно-східної теорії розвитку українського народу. Отже зустрілися ентузіясти української історії і книгоznавства. Ми мали спільні академічні зацікавлення.

З наших зустрічей і обміну думками виникли самі собою й підстави та напрямні дальшої плідної у наслідках співпраці на довгі роки. Ця співпраця сприяла продовженню діяльності Українського Бібліологічного Інституту, який оснував Л. Винар, початку видання «Українського Історика» і заснуванню Українського Історичного Товариства у 1965 році, а також здійсненню багатьох спільніх задумів та починань, про що буде мова згодом.

Як прихильник української історичної науки, заходами д-ра Винара, я вписався в УІТ, став членом ревізійної комісії Товариства, публікував свої праці в серії видань УІТ, допомагав фінансово і поширював видання і відомості про УІТ по Америці й поза її межами.

Наприкінці 1965 року д-р Л. Винар вийхав у Бовлінг Грін, Огайо, але дальше залишився членом Денверської Групи УВАН. Відтоді ми

української козаччини і Дмитро Вишневецький» (24. 11. 1962); «Максим Перебийніс (Кривонос) — трибун української черні» (16. 11. 1963); «Творчість проф. д-ра Олександра Оглоблина» (20. 3. 1965). Докладніше про діяльність УВАН в Денвері у нашій праці *20 літ науково-організаційних зусиль на Заході США (Денверська Група УВАН) 1954—1974*. Денвер, Колорадо. 1974, стор. 22, 29, 30, 32, 25.

³ Див. «Вибрана бібліографія Любомира Винара», *Вісті УВАН*, ч. 1. 1970, стор. 63—67. У тому часі Л. Винар був автором ряду поважних досліджень, з яких згадаємо Андрій Войнаровський. *Історичний нарис*. Мюнхен, 1962; *Історія українського раннього друкарства*. Чікаго, 1963; *Князь Дмитро Вишневецький*. Мюнхен, 1964; С. Гаррісон Томсон: *Біо-бібліографія. Колорадський Університет*, 1963 — англійською мовою; *Історія. Бібліографічний довідник*. Колорадський Університет, 1963 — англійською мовою. Крім окремих монографічних досліджень, Л. Винар був також автором ряду журнальних статей і критичних рецензій.

трамали постійний кореспонденційний зв'язок, а також час від часу відвували наші побачення.

У 1966 році я продовжував свої студії присвячені д-рові Юрієві Липі. Заходився, між іншим, над збиранням Липіяни. Вона складалася з дрібних причинків, листування, документів та інших джерельних матеріалів. Любомир Винар взяв участь у цій праці й ми у відносно короткому часі зібрали біля 37 позицій. Від січня 1967 року, за ініціативою Л. Винара, зачав появлятися «Бюлетень УІТ» — призначений для членів Товариства. Редактором бюллетеню і видавцем став д-р Р. Климкевич. На прохання нашого історика я став співробітником даного видання і містив у «Бюллетені» дописи й інші матеріали аж до 1972 року, коли це цікаве видання перестало виходити. У тому часі д-р Л. Винар запропонував мені взяти на себе представництво «Українського Історика» на Західну Америку і цю працю я виконую до сьогодні. Як бачимо в тих роках моя співпраця з Л. Винарем ще більше скріпилася і ми зосереджували нашу увагу на розбудову УІТ і УІ.

Тепер декілька слів про ставлення д-ра Л. Винара до моїх праць і творчості. У тому часі я докінчив і зголосив до друку в серії видань УІТ дві книжки споминів: «Від Привороття до Трапезунду» і «Книгарні, бібліотеки, академія». Д-р Л. Винар прихильно пішов мені на зустріч в цій справі. У відносно короткому часі дві праці появилися у серії УІТ «Мемуаристика». Треба зазначити, що ця серія, як опісля згадував Л. Винар, з'явилася саме через мої спомини.

Д-р Л. Винар також заопікувався моєю автобіографією «У службах української книжці». Він переглянув машинопис, зробив свої завваги і написав передмову. Також він погодився видати цю працю з рамени Українського Бібліологічного Інституту. Тут треба підкреслити, що д-р Л. Винар, не зважаючи на його переобтяження різними обов'язками, завжди знаходив час на заохочення мене до викінчення моїх рукописів і служив своєю радою. І так за його сугestією, я став друкувати біо-бібліографічні нариси та спомини про близче мені знаних громадських і наукових діячів. Перший причинок з цієї серії був присвячений проф. М. Міллерові і з'явився в «Українському Історику», а згодом окремою відбиткою. Також, у тому часі, Л. Винар позитивно відгукнувся на мої інші твори: «На кавказько-турецькому фронті. Спомини з 1916—18 рр.»; «В. Кузів і М. Грушевський. Взаємовідносини. 1921—1927». На цю останню працю з'явилася його рецензія в УІ за 1969 рік.

У 1969 році Л. Винар переїхав з Бовлінг Гріну до Кенту, де викладає на Кентському Стейтовому університеті. Наша переписка і зустрічі дальше продовжувалися, а співпраця затіснювалася.

Для розвідок Л. Винара, я став розшукувати, на його прохання, рідкісну автобіографію Михайла Грушевського з 1926 року, а також надсилив йому різні матеріали до теми «Історія української науки на чужині» та «Історії українців в Америці». Також надсилив йому матеріали до запланованої «Історії української бібліографії». Пригадую, що д-р Л. Винар, зрадів дуже, коли одержав автобіографію Грушев-

ського, яка саме за його редакцією з'явилася на сторінках «Українського Історика». Треба згадати, що він вже довгі роки досліджує життя і діяльність М. Грушевського і видав багато праць присвячених нашому найвидатнішому історику.

У 1971 році (24—27 березня) відбувся в Денвері черговий з'їзд Американської асоціації для поширення слов'янських студій (AAACC) зі значною участю українських науковців. Заходами УІТ була влаштована виставка книжок з українознавчою тематикою, а також відбулася англомовна сесія УІТ на з'їзді AAACC і конференція Товариства в приміщенні Денверської Публічної Бібліотеки. Я взяв участь у згаданих конференціях як також придбав приміщення для відбуття україномовної сесії в публічній бібліотеці, яка була присвячена обговоренню «Стану й перспектив українознавчих студій в США і Канаді». Одним із доповідачів був д-р Л. Винар і ми мали нагоду знову зустрінутися і обмінятися думками про діяльність УІТ і дальший розвиток «Українського Історика».

22 березня 1972 року помер проф. В. Міяковський, директор Музею-Архіву УВАН, видатний вчений, якого я уважав своїм «вчителем» у ділянці науково-організаційної праці. У зв'язку з цим, УВАН заплянувала видати «Збірник на пошану В. В. Міяковського» за редакцією д-ра Марка Антоновича. Перед тим я вислав до редактора «Українського Історика» мій спогад «Мої зустрічі з В. В. Міяковським». Ці спогади, за обопільною згодою, Л. Винар передав до згаданого збірника.

У листопаді вийшла моя автобіографія «У службах української книжці. Біо-бібліографія, 1895—1972», частина I (Денвер, 1972. 275 стор.) з передмовою д-ра Л. Винара. У «Післяслові» я зазначив, що особливо «дякую проф. д-рові Л. Винареві за постійне заохочування до уложення цієї праці, за перегляд манускрипту, зображення його передмовою й включення в серію видань УВІ».

У роках 1973—1974 проф. Л. Винар отримав наукову стипендію для збирання матеріалів до історії українців в Америці. У цій цілі відвідав чимало українських громад у США, а також завітав до Денверу. Ми мали нагоду обговорити деякі науково-організаційні справи. В наслідок наших розмов я опублікував в «Українському Голосі» обширну статтю «У боротьбі за українську історичну пам'ять. Про організаційно-наукову діяльність УІТ, 1963—1973», а також написав коротку статтю «Мемуаристика на сторінках Українського Історика».⁴ Треба пригадати, що УІТ проголосило 1973-й рік ювілейним роком «Українського Історика», в якому відзначено 10-ліття нашого єдиного вільного історичного журнала.

⁴ Лев Биковський, «У боротьбі за українську історичну пам'ять», *Український Голос* (Вінніпег), чч. 26 до 29 1973; «Мемуаристика на сторінках УІ». *Український Історик*, ч. 1—3, 1974, стор. 173—175. Взагалі у тому часі ми старалися спопуляризувати ідеї УІТ серед ширших кругів українського громадянства.

Рік 1974-й був виповнений нашими обопільними клопотами. Д-р Л. Винар дальше працював над розвідкою про українське наукове життя в США і його початки. Я йому надсилав різні матеріали, а зокрема інформації про д-ра Ол. Сушку і засновану ним перед Другою світовою війною в Чикаго Українську Академію Наук. Д-р Л. Винар завжди підкреслював потребу систематичного і обширнішого опрацювання українського життя в США, а зокрема діяльності українських наукових установ на тому терені.

У 1974 році в Єрусалімі помер проф. д-р Соломон І. Гольдельман і я повідомив проф. Л. Винара, що маю майже готову розвідку про його життя і діяльність, як також опрацьовую розвідку про «Життя, діяльність і творчість Ю. Липи, 1900—1944». Також я згадав, що ви-кінчу розвідку «20 літ науково-організаційних зусиль на Заході США». Всі ці проекти д-р Л. Винар одобрив й допоміг мені в оформленні останньої публікації про українське наукове життя. У післяслові я згадав, що публікація виникла спільними зусиллями, передовсім Любомира Винара, який постійно підтримував автора на дусі й заохочував його до науково-організаційної діяльності.⁵ На цю працю з'явилася прихильна рецензія Л. Винара на сторінках УІ, який прихильно підкреслив, що в нормальних умовинах ця праця повинна була з'явитися з рамені УВАН.

У 1976 році вийшла у світ моя монографія «С. І. Гольдельман, 1885—1974». Це було біо-бібліографічне дослідження над яким я працював від 1965 року. Згодом я розпочав складати скорочення з цієї розвідки. Воно мало бути видане в англійській мові з дотації вдови Міріям Гольдельман, яка проживала в Єрусалимі. Закінчивши скорочення, я став шукати видавця — але це було майже безвиглядне — видання не було комерційного характеру і тому не було охочих видати цю працю. Цей стан тривав до кінця 1976 року. Д-р Л. Винар довідався про мое скрутне становище з виданням праці про Гольдельмана в англійській мові і за-пропонував видати її під фірмою УІТ. Я охоче пристав на це і в січні вислав йому машинопис праці. Відтоді увесь тягар з перекладом і виданням згаданої праці перебрав на себе Л. Винар, який був обтяжений різними іншими обов'язками і зобов'язаннями.

З ініціативи д-ра Л. Винара, від липня 1977, я розпочав працю над бібліографічною розвідкою «Українські книгоznавчі періодики і збірники першої половини ХХ ст.», а також за його порадою зачав готовити «Матеріали для майбутньої української енциклопедії книгоznавства». Обидві ці праці увійшли у серію видань Українського Бібліологічного Інституту — і тут знову ж допоміг своїми уважливими порадами наш історик.

Десь наприкінці літа Л. Винар відвідав мене в Денвері. Ми обговорювали справи перекладу праці про Гольдельмана. Також він оглянув

⁵ Лев Биковський. Двадцять літ науково-організаційних зусиль на Заході США. (Денверська Група УВАН) 1954—1974. Звідомлення. Денвер, Український Бібліологічний Інститут, 1974, 79 стор.

підготовлені розвідки з ділянки книгознавства й подав цінні поради відносно їхнього оформлення. На переломі 1978/79 рр. мої книгознавчі праці були закінчені і в «післясловах» я знову ж дякував д-рові Л. Винареві за заохоту його дружні поради. Отримавши мої публікації, він писав: «Хочу Вам щиро подякувати за надіслання нової праці (мовиться про Матеріали для енциклопедії книгознавства. — Л. Б.). Це видання буде допоміжне при опрацюванню енциклопедичного довідника, зокрема історії української бібліографії. Дуже тішуся, що Ваша праця з'явилася, без огляду на пропуски, вона виконає свою місію».⁶ Одночасно він зазначив, що «одна людина вчинила те (в ділянці українського книгознавства. — Л. Б.), на що не спромігся гурт бібліотекарів на чужині».

Наступний рік приніс нові питання, пов'язані з англійським перекладом праці про Гольдельмана та іншими організаційними справами УІТ. У своїх листах Л. Винар згадував про його задум видання «Словника українських істориків та дослідників допоміжних наук» і просив надсилати йому біо-бібліографічні матеріали, які відносилися до наших дослідників. Тут треба також згадати, що від 1973 року він інтенсивно працював над *Атласом української історії*, який з'явився з початком 1981 року за його редакторством і за авторством д-ра І. Теслі й Е. Тютъка. Він дуже дenerувавався, що цей перший атлас історії України вийшов із значним запізненням.

Зі своєї сторони я повідомляв Л. Винара про започаткування розвідки-спогадів «Моя чехословацька доба, 1922—1928», у трьох частинах та закінчення нарису про Юліяна Талько-Гринцевича, призначеного для друку в «Українському Історику».

Рік 1980 відзначився затісненням нашої співпраці відносно організаційних справ Товариства. Я очолив Номінаційну Комісію для вибору нової управи УІТ і часто думав про майбутню діяльність нашого товариства. Також у липні 1980 року вийшла в світ англомовна праця про Гольдельмана, яку редагував Л. Винар. По традиції, я просив УІТ заопікуватися її поширенням і Товариство одержало половину накладу видання на видавничий фонд.

Тут треба згадати, що моя первісна праця про проф. С. Гольдельмана українською мовою була енциклопедичного характеру, пасивного типу. Д-р Л. Винар зайнявся оформленням праці, написав передмову і перетворив видання у твір динамічний. У передмові він у стриманому науковому тоні накреслив програму студій доби української революції 1917—1920 рр., а також зупинився над питанням дослідів українсько-жидівської співпраці у тих роках. Він додав новий розділ «документів», які відносилися до цієї важливої проблематики. І так наслідком його праці над оформленням даного видання він поволі з первісного редактора перетворився в її співтворця. Під час відвідин д-ра Л. Винара Денверу літом 1980 року він піддав думку створити фонд ім. проф.

⁶ З листа Л. Винара до Л. Биковського від 20. 1. 1979.

Гольдельмана при УІТ для досліджування українсько-жидівських зв'язків. На цю ціль можна було б зужити решту фондів, які залишилися після видання цієї праці.

На році 1980-му бажаю закінчити мою коротку розповідь про співпрацю з нашим істориком. Вона була настільки обсяглою, глибокою, різноманітною і довголітною, що годі змістити усі її важливіші аспекти у цій статті. Тому ми обмежилися тільки поверховними зарисами загальних і спеціальних прикладів нашої співпраці протягом багатьох років. Поданий матеріал має не тільки теоретичне, ювілейне призначення. Він також може бути помічним при писанні д-ром Л. Винарем праці про історію української науки на чужині, а також допоможе майбутньому дослідникові повніше зрозуміти діяльність і стиль праці нашого видатного історика.

Наразі годі робити остаточні підсумки нашої співпраці — вона триєває даліше.⁷ Тут треба лише зазначити, що наша співпраця не була відокремленим явищем від загального русла українського життя на чужині з його тінями і світлами. Вона виповнювала лише частку його діяльності на науковому відтинку. Була вона частиною загальних зусиль будувати святиню української культури і науки.

А тепер, з нагоди ювілейного святкування і за минулу, сучасну й майбутню нашу співпрацю сердечно тисну дружню руку д-ра Людмила Винара.

---

⁷ Д-р Л. Винар, як чудовий організатор праці, завчасу подумав про продовження нашої співпраці в 1981 році в двох напрямах: історичному і книгознавчому. В історичній ділянці передбачається друк моєї праці про проф. Ю. Талько-Гринцевича в УІ, а в царині книгознавства мається на увазі продовження моєї автобіографії «У службах української книжці», т. II, за роки 1972—1980, з передмовою д-ра Л. Винара.

Дмитро Штогрин

БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ ЛЮБОМИРА ВИНАРА

ВСТУП

Незалежно від того, що головна ділянка спеціалізації д-ра Любомира Винара — це історія України, зокрема її козацької доби, бібліографія його праць вказує на те, що його наукове і професійне зацікавлення являє собою многогранну картину. Перші його статті й розвідки, що почали появлятись 1950 року, присвячені не історії, але українській літературі. Ще як студент університетів — українського (УВУ) й німецького в Мюнхені, Л. Винар присвятив низку статей та есеїв новітній українській літературі, зокрема творчості представників символізму, київських неоклясиків, «Квадриги Вістника» та окремих літературних критиків. Найбільше з них припадає характеристиці праць відомого літературного критика Остапа Грицая, його біографії та описів його архіву. Не покидав він цієї ділянки і в пізніших роках своєї праці, хоч займався нею лише спорадично. В загальному появилось біля двадцять статей і розвідок, що їх Л. Винар присвятив українській літературі; більшість з них з'явились у періодичних виданнях «Зарево», яких він був редактором, опісля в журналі «Розбудова Держави» й періодичному виданні «Смолоскип».

Починаючи з 1953 року у працях Л. Винара домінують історичні теми. Почали ці праці появлятись у журналі «Україна» під редакцією І. Борщака в Парижі, в «Записках ЧСВВ» в Римі і далі — головно у квартальному «Розбудова Держави». В цих статтях історик не обмежувався до дослідів періоду козаччини, але зупинявся також над питаннями з новітньої історії України, зокрема доби її визвольних змагань та подій, зв'язаних з Другою світовою війною. Однаке найбільше своїх праць присвятив Л. Винар постатям і подіям козацької держави, починаючи 16-им і кінчаючи 18-им століттям. Крім монографічних досліджень сотні статей, розвідок та рецензій опублікував він не тільки в наукових і професійних серійних виданнях, але й популярних періодиках та українській поточній пресі, щоб таким чином запізнати з ними якнайбільше число читачів. З Литовсько-русського і козацького періодів історії України помістив Л. Винар біля 60 гасел в *Енциклопедії українознавства*, Наукового т-ва ім. Шевченка і даліше ряд статей і рецензій в англомовних виданнях та німецьких періодиках.

Починаючи з 1963 року Л. Винар містить свої історичні праці головно у квартальному «Український Історик», офіційному журналі Українського Історичного Товариства та інших серійних виданнях. Їхній список подаємо в додатку до бібліографії праць історика.

Крім загальних історичних досліджень Л. Винар присвятив замітне число праць історіографічним темам та питанню організації історичних дослідів і в тому — розвитку діяльності Українського Історичного Товариства. Історіографічні праці історика можна поділити на дві основні категорії: дослідження, які охоплюють окремі періоди історичної науки та праці присвячені окремим дослідникам. На увазі маємо історичні дослідження про Володимира Антоновича, Михайла Грушевського, Олександра Оглоблина, Івана Франка, Івана Крип'якевича, Наталію Полонську-Василенко, М. Ждана, Миколи Чубатого, Євгена Онацького й інших істориків. Можливо, що найбільше уваги присвятив Л. Винар вивчення життя і діяльності Михайла Грушевського на тлі розвитку українського наукового життя і історичної науки в Україні. Тут також треба взяти до уваги його численні критичні рецензії присвячені історіографії, історичній бібліографії і іншим допоміжним історичним наукам.

Ділянка біографії займає у працях історика замітне місце. Біографічні дослідження Л. Винара тісно пов'язані із його історичними і історіографічними студіями. З цього циклу згадаємо монографію «Князь Дмитро Вишневецький» (Мюнхен, УВАН, 1964), монографію «Андрій Войнаровський» (Мюнхен, «Дніпровська Хвиля», 1962) і інші студії про Богдана Хмельницького, Максима Кривоноса, Івана Підкову, Северина Наливайка та ряду інших діячів. Любомир Винар являється одиноким дослідником у вільному світі, який присвятив історії українського друку не тільки низку окремих статей, але й монографічні праці. У цій царині історії української культури спеціалізувався він зокрема в часі своїх бібліотечних студій та опісля у професії, зв'язаній з його педагогічною діяльністю, опублікувавши з цеї ділянки праці в українській, німецькій і англійській мовах.

З історичними дослідами тісно зв'язана основна допоміжна ділянка галузі науки бібліографія, в якій Л. Винар має за собою ряд окремих видань, статей та окремих досліджень, присвячених не тільки українській тематиці, але й ділянці з американського культурного життя, історії Америки та іншій проблематиці. Багато з цих праць з'явилося у формі окремих бібліографічних довідників, які здобули загальне признання у професійній літературі.

Крім історичних та їм споріднених тем займають поважне місце у працях д-ра Л. Винара етнічні студії, зв'язані з історичним життям і діяльністю етнічних спільнот в США. Піонірську працю цього характеру почав він у 1970 році, в якому створив та очолив Дослідчий етнічний центр при Кентському Стейтовому Університеті і згодом очолив Академічну раду студій в Огайо, яка координує працю етнічних студій в огайських університетах і коледжах. У висліді цієї діяльності історика з'явилися з під його пера, або під його редакцією ряд довід-

кових видань, які перший раз в історії етнічних спільнот в США по-дають широкий опис їхніх періодичних видань, збірників і преси, інституцій та організацій, архівів, музеїв і бібліотек. Українка в цих книжкових виданнях заступлена, знову — перший раз, майже всеціло. У своїх статтях на теми етнічних груп в Америці автор подав картину їхнього розвитку не лише в енциклопедичному характері, але схарактеризував їх з історично-соціологічної точки погляду. Тут треба згадати, що д-р Л. Винар вже довший час збирає матеріали до опрацювання академічної історії української спільноти в Америці.

На окрему увагу заслуговують видавання д-ром Л. Винаром архівних матеріалів, які він започаткував у 1950-х роках. Тут згадаємо публікацію джерельних матеріалів про Українську Національну Раду (Розбудова Держави, 1955), недруковані листи Ілька Борщака, Степана Барабана (1963), архівні матеріали Ярослава Пастернака (1975), вибрані джерельні матеріали про кн. Дмитра Вишневецького (1964), листування Євгена Онацького (1980) і зокрема треба згадати перше англомовне видання «Щоденника Еріха Лясоти» з 1594, яке одержало надзвичайно прихильну оцінку на форумі світової історичної критики. Також треба згадати про перевидання істориком «Автобіографії» Михайла Грушевського з 1926 року (1979) з його редакційними примітками.

У нашій короткій бібліографічній характеристиці наукової праці проф. Л. Винара треба також вирізнати критичні рецензії дослідника, які тематично охоплюють історію (европейську і американську), допоміжні історичні дисципліни, суспільні науки, бібліографію та бібліотекознавство. Рецензії Л. Винара появлялися у різних серійних виданнях в українській і англійській мовах. Вони являються своєрідним барометром, який віддзеркалює тематичний профіль наукового зацікавлення нашого вченого.

Треба підкреслити, що наукові праці д-ра Л. Винара відзначаються з одного боку оригінальністю підходу до теми і її представлення і з другого боку — своєю актуальністю. Назагал його монографічні дослідження одержали позитивну оцінку українських і неукраїнських істориків. Це саме можна сказати про його бібліографічні і етнічні видання, які є загально відомі в науковому і професійному світі.

У загальному бібліографія праць д-ра Любомира Винара від 1950 до 1980 р. начислює 40 книжок і окремих видань, 284 статті та есеї, 60 енциклопедичних гасел і 270 рецензій — разом 654 бібліографічних позицій. Для кращої орієнтації в додатку до цеї вибраної бібліографії долучуємо спеціальну статистично-хронологічну таблицю праць дослідника. Повна бібліографія праць Л. Винара появиться в окремому англомовному виданні, яке приготовлене до друку автором цих рядків. Наш бібліографічний огляд поділений на три основні частини: 1) вступ, 2) вибрана бібліографія друкованих праць, 3) додатки.

Бібліографія містить хронологічний перелік праць д-ра Л. Винара за роки 1950 до 1980 включно і начислює 551 бібліографічних одиниць. Під кожним роком, за винятком 1950—1952, подано два основні бібліографічні розділи: 1) статті і книжкові видання, 2) рецензії. Таким

чином хронологічний уклад бібліографії рівночасно віддзеркалює тематичну сильветку творчості науковця в даному періоді. Рецензії на праці дослідника наведено в бібліографії після їх опису. Праці Любомира Винара друкувалися українською, англійською, німецькою, французькою, польською і еспанською мовами. Список рецензій на праці Ювілята не є повним. Цей бібліографічний показчик не включає його публіцистичних статей, що не зв'язані з історичною тематикою, художніх творів (поезія, проза), деяких бібліографічних заміток, репортажів і хронікарських статей — разом біля 100 бібліографічних позицій.

У додатках до вибраної бібліографії поміщено статистично-хронологічне зіставлення праць д-ра Л. Винара за роки 1950—1980 і список серійних видань, в яких друкувалися його праці.

ВИБРАНА БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ ЛЮБОМИРА ВИНАРА

(1950—1980)

1950—1952

Статті

1. «До проблеми «батьки і діти» в ліричній драмі Л. Мосенда *Вічний Корабель*», *Інформаційний Листок Літературної Комісії Зарева* (Мюнхен, ч. 2, 1950, стор. 5-11).
2. «Доповнення плану праці Літературної Комісії», *Інформаційний Листок Літературної Комісії Зарева*, ч. 2, 1950, стор. 11-14.
3. «Др. О. Грицай про літературу», *Українське Слово* (Париж), ч. 446, 1950.
4. «Ідеологія Д. Донцова і сьогоднішній світогляд української молоді», *Розбудова Держави* (Монреаль), т. 3, ч. 1 (4), 1951, стор. 6-13.
5. «Націоналізм у прозовій творчості О. Слісаренка», *Юність* (Мюнхен), ч. 3, 1951, стор. 10-13.
6. «Проект плану праці Літературної Комісії Зарева», *Бюлетень* (Мюнхен, Об'єднання Українських Студентських Товариства Національного Солідаризму Зарево), т. II, ч. 2, 1950, стор. 67-69.
7. «Великий приятель молоді. Остап Грицай», *Українське Слово*, ч. 468, 1950.

Рецензії

8. Новий квартальник. Державницька Думка, чч. 1-2, 1951. *Розбудова Держави*, т. 4, ч. 2-3, 1952, стор. 29-30.
9. Микола Зеров, *Каталептон. Філядельфія*, 1951. *Розбудова Держави*, т. 4, ч. 1, 1952, стор. 30-31.
10. «Літературно-науковий збірник УВАН», *Народне Слово* (Пітсбург), 20. 3. 1952.

1953

Статті

11. «Англієць про Україну в XVII ст. Едвард Бровн, перекладач праці Г'єра Шеваліє», *Україна* (Паріж), ч. 10, 1953, стор. 824-826.
12. «Зв'язки Івані Русина з українськими козаками в 1574 році», *Свобода* (Джерзі Сіті), чч. 241, 242, 1953.
13. «Зв'язки Нестора Махна з армією УНР, 1918-1920», *Розбудова Держави*, т. 5, ч. 3, 1953, стор. 15-18.
14. «Із нотатника», *Смолоскип* (Паріж), ч. 7 (31), 1953, стор. 2.
15. «Причиники до ранній діяльності Нестора Махна в Україні, 1917-1918», *Розбудова Держави*, т. 5, ч. 2, 1953, стор. 14-20.
16. «Творчість О. Слісаренка», *Смолоскип*, ч. 11 (35), 1953, стор. 5-6.
17. «Творчість О. Слісаренка. Ненависть до Москви», *Смолоскип*, ч. 7 (31), 1953, стор. 5-6.

1954

Статті

18. «Дещо про Молдавію, козацькі походи і публіцистику в історіографії», *Самостійна Україна* (Чікаро), т. VII, ч. 6, 1954, стор. 16-18.
19. «Др. Остап Грицай», *Новий Шлях* (Вінніпег), ч. 72 (2061), 1954.
20. «Др. Остап Грицай і українська молодь», *Смолоскип*, ч. 6 (42), 1954, стор. 5-6.
21. «Кінцеві роки життя Остапа Грицая і Зарево, 1949-1954», *Розбудова Держави*, т. 6, ч. 2, 1954, стор. 16-21; т. 6, ч. 4, 1954/55, стор. 39-43.
22. «Остап Грицай» *Жіночий Світ* (Вінніпег), ч. 6 (54), 1954, стор. 2-3.
23. «Вапліте і Техно-мистецька група 'A'», *Смолоскип*, ч. 3 (39), 1954, стор. 3-4.

Рецензії

24. Володимир Винниченко. Статті і матеріали. Нью-Йорк, 1953. *Розбудова Держави*, т. 6, ч. 2, 1954, стор. 35-36.
25. *Documenta Pontificorum Romanorum Historiam Ucrainae Illustrantia*, Vol. I. 1075-1070. Р. Athanasius G. Welykyj, ed. Romae, 1953. *Розбудова Держави*, т. 6, ч. 3, 1954, стор. 45-47.

1955

Статті

26. «Два документи Української Національної Ради з 1944 року», *Розбудова Держави*, т. 7, ч. 2, 1955, стор. 122-125.
27. «Переїзд Еруна-Боніфасія з Кверфурту через Київ часів Володимира Великого, 1006-1007 р.», *Розбудова Держави*, т. 7, ч. 1, 1955, стор. 7-17.
28. «Сесія Історичної Комісії Зарева в Торонті», *Свобода*, ч. 751, 1955.
29. «Ще в справі видання творів І. Франка», *Свобода*, ч. 203, 1955.

Енциклопедійні гасла

Численні статті і замітки Любомира Винара з'явилися в *Енциклопедії Українознавства* (Словникова частина, II) за повним підписом, криптонімом Л. В. або часто без підпису. Енциклопедичні гасла містимо за хронологічним порядком видання.

- 30-74.** *Енциклопедія Українознавства*. Словникова частина, II. Володимир Кубайович, редактор. Париж-Нью-Йорк: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1955. — «Височан Гнат», стор. 258, «Витовт», стор. 261-262, «Вишневецька Могилянка», стор. 263-264, «Вишневецький Дмитро», стор. 264, «Вишневецькі» (рід), стор. 264, «Вишневеччина», стор. 265, «Володимир Ольгердович», стор. 313, «Володислав Локетик», стор. 313, «Володислав Опілський», стор. 313, «Володислав IV», стор. 313, «Гдашинський Яцко-Ісакій», стор. 358, «Глинський Михайло», стор. 386-7, «Глинські» (рід), стор. 387, «Дашкович Остапій», стор. 490, «Дерекал Данило», стор. 498, «Девлет-Гіреї», стор. 491, «Діденко Андрій», стор. 520, «Дорошенко Михайло», стор. 584, «Длугош Ян», стор. 527, «Добичники», стор. 551, «Древницький Лаврентій», стор. 594, «Єськович Михайло», стор. 657, «Єдлінський привілей», стор. 651, «Жигмонт I», «Жигмонт II Август», «Жигмонт III Ваза», стор. 669, «Жигмонт Кейстутович», стор. 669-670, «Єрліч Яким», стор. 657, «Жмайло Марко», стор. 696, «Жолкевський Станислав», стор. 699, «Жолкевські» (рід), стор. 699, «Загоровський Василь», стор. 709, «Загоровський Петро», стор. 709, «Загоровські» (рід), стор. 709, «Замойський Томаш», стор. 742-3, «Збаражчина», стор. 763, «Збаразький Юрій», стор. 763, «Збаразький Януш», стор. 763, «Збаразькі» (рід), стор. 763, «Казимір III Великий», стор. 919, «Казимір IV Ягеллончик», стор. 919, «Кримська війна», стор. 1182-1183, «Куруківський Договір», стор. 1225, «Литовсько-Руська Держава», стор. 1303-1305, «Лобода Григорій», стор. 1373.

Р е ц е н з і ї

- 75.** Євген Онацький, *У Вічному Місті*. Буенос Айрес, 1954. Розбудова Держави, т. 7, ч. 18-19, 1955/56, стор. 190-191.

1956

76. «Архів Остапа Грицая», *На Слідах* (Онтаріо, Каліфорнія), ч. 3, 1956, стор. 9-10.
 77. «До питання організації історичних дослідів», *Свобода*, ч. 33, 1956.
 78. «Іван Франко про походження Русі», *Новий Шлях*, ч. 68, 1956.
 79. «Козацькі зв'язки з Австрією і Ватиканом в 1593-1595 роках», *На Слідах*, ч. 4, 1956, стор. 17-23.
 80. «Чи справді князь Кий історична постать», *Київ* (Філадельфія), ч. 1, 1956, стор. 35-37.

1957

С т а т т і

81. «Бібліографія творчості Остапа Грицая», *Новий Шлях*, чч. 68, 42, 1957.
 82. «Історія „Блакитної Мадонні“ Остапа Грицая», *Новий Шлях*, ч. 19, 1957.
 83. «Історичні праці Івана Франка», *Збірник Української Літературної Газети*, Мюнхен: Українське товариство закордонних студій, 1957, стор. 48-63.
 84. «Іван Підкова: З історичних студій», *Музейні Вісті*, т. 3, ч. 3, 1957, стор. 11-15.
 85. «Козацькі зв'язки з Австрією і Ватиканом в 1593-1595 роках», *Музейні Вісті*, т. 3, 1957, стор. 15-20.

86. «Молдавська концепція Богдана Хмельницького в роках 1648-1653», *Розбудова Держави*, т. 9, ч. 21, стор. 1-8.
87. «Северин Наливайко і революційний рух брацлавського міщанства», *Розбудова Держави*, т. 9, ч. 20, 1957, стор. 15-20.

Рецензії

88. *Історія Русів*. Редакція і вступна стаття О. Оглоблина. Нью Йорк, 1956. *Українська Літературна Газета*, ч. 3 (21), 1957.
89. «Нові думки про Хмельниччину». О. Оглоблин, *Думки про Хмельниччину*, Нью Йорк, 1957. *Свобода*, ч. 235, 1957; *Новий Шлях*, ч. 93, 1957.

1958

Статті і окремі видання

90. «Криза організації історичних дослідів», *Свобода*, ч. 157, 1958.
91. «Мазепинський ювілей», *Свобода*, ч. 123, 1958.
92. «Молдавська концепція Богдана Хмельницького в роках 1648-1653», *Розбудова Держави*, т. 10, ч. 22, 1958, стор. 31-41.
93. «Олександер Оглоблин. Біо-бібліографічні матеріали», *Записки ЧСВВ* (Рим), т. 3, ч. 1-2, 1958, стор. 148-171.
94. *Олександер Оглоблин*. Біо-бібліографічні матеріали. Рим, Накладом «Записок ЧСВВ», 1958. 30 стор.
95. "The Question of Anglo-Ukrainian Relations in the Middle of the Seventeenth Century", *The Annals* (Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the United States), Vol. 6, Nos. 3-4, 1958, pp. 1411-1418.

1959

Статті

96. «Володимир Антонович про генезу і ріст козаччини до першої половини XVII століття», *Новий Шлях*, чч. 27, 28, 29, 1959.
97. «До питання початку доби «Руїни» в козацькому періоді», *Свобода*, ч. 244, 1958.
98. «За тягливість історичної науки», *Свобода*, ч. 47, 1959.
99. «Історичний обов'язок української еміграції», *Свобода*, ч. 244, 1959.
100. «Львівський буквар Івана Федоровича», *Свобода*, ч. 77, 1959.
101. «Остап Грицай. Риси до портрету в п'ятиліття смерти письменника» *Свобода*, ч. 112, 1959.
102. «Остап Грицай», *Українське Слово*, чч. 924, 926, 1959.
103. «Походження Максима Кривоноса», *Свобода*, ч. 185, 1959.
104. «Проблема зв'язків Англії з Україною за часів гетьманування Богдана Хмельницького, 1648-1657», *Визвольний Шлях* (Лондон), ч. 10, стор. 1121-1128; ч. 11, стор. 1227-1238, 1959.
105. «Причини і наслідки упадку Батурина», *Свобода*, ч. 195, 1959.
106. «Питання об'єктивізму в історичному досліді», *Свобода*, ч. 218, 1959.
107. „Der Ursprung der ukrainischen Buchdruckerkunst“, *Wissenschaftliche Mitteilungen* (München), no. 3, 1959, pp. 35-44.
(Також *Sonderdruck*, Ukrainianische Freie Universität, 1959, 12 p.).

Р е ц е н з і ї

108. Юрій Бойко, *Російське народництво як джерело ленінізму-сталінізму*. Мюнхен, 1958. *Новий Шлях*, ч. 45, 1959.
109. Лев Шанковський, *Похідні групи ОУН*. Мюнхен, 1959. *Новий Шлях*, ч. 38, 1959.

1960

Книжки і статті

110. «Історія українського раннього друкарства», *Самостійна Україна* (Чіка-го), чч. 4, 5, 6-7, 8, 9-10, 11-12, 1960.
111. *Остан Грицай: Життя і творчість*. Клівленд: Українська Академічна Громада «Зарево», 1960. 92 стор.
Зрецензовано в: *Українська Думка*, ч. 44, 1960 (Д. Бучинський); *Смолоскип*, ч. 15, 1960.
112. *Проблема зв'язків Англії з Україною за часів гетьманування Богдана Хмельницького (1648-1657)*. Лондон: Зарево. Історична Комісія, 1960. 21 стор. (Серія: Гетьманська Держава, ч. 1).
113. «Сторінки інтимного життя Івана Мазепи», *Свобода*, чч. 20, 21, 1960.
114. «Тридцятьдесятирічники», *Смолоскип*, ч. 14, 1960, стор. 3-4.
115. «Українська історіографія очами советського історика», *Свобода*, чч. 107, 108, 109, 1960.

Р е ц е н з і ї

116. О. Оглоблин, *Люди Старої України*. Мюнхен, 1960. *Свобода*, ч. 130, 1960.
117. Jean Jennet, *Pioneers in Printing*, 1959; *U istokov russkogo knigopечатaniya*, Moscow, 1959. *Technology and Culture*, vol. 1, no. 3, 1960, pp. 264-266.

1961

118. «Андрій Войнаровський: Життя і діяльність», *Вузли Дружби*, ч. 7, 1961, стор. 3-7.
119. «Інститут для советських і східно-європейських студій в Клівленді», *Свобода*, ч. 236, 1961.
120. «Історія і психологія», *Свобода*, чч. 29, 30, 1961.
121. «Максим Кривоніс», *Овид* (Чікаро), т. 12, ч. 5, 1961, стор. 21-23.

1962

Книжки і статті

122. Андрій Войнаровський. Історичний нарис. Мюнхен: «Дніпровська Хвиля», 1962. 127 стор.
Р е ц е н з і ї:
Америка, ч. 23, лютий, 1963. (Наталія Полонська Василенко).
Записки ЧСВВ. Секція 1, т. VII, кн. 1-4, 1971, стор. 470-477. (О. Оглоблин).
Листи до приятелів, ч. 125-126, стор. 48-50. (Ігор Зелик).
Овид, ч. 3, 1963, стор. 62-64. (М. Галів).
Slavic Review, Vol. XXIII, No. 3, 1964, pp. 586-587. (Th. Mackiv).
Slavonic and East European Review, Vol. XLV, No. 104, pp. 241-249. (Constantine Zelenko).

- Свобода*, ч. 14, 28 січня, 1963. (Наталія Полонська Василенко).
- Сучасність*, ч. 1, 1963, стор. 121-123. (А. Г. О-ч).
- Український Історик*, т. 1, ч. 1, 1963, стор. 18-19. (Наталія Полонська Василенко).
- Zeitschrift der Vereins für Hamburgische Geschichte, für 1975*. (Norbert Angermann).
123. *History of Early Ukrainian Printing, 1491-1600*. Denver: University of Denver, Graduate School of Librarianship, 1962. 95 p. (Studies in Librarianship, vol. 1, no. 2).
- Рецензії:**
- Bibliographical Society of America. *Papers*, Second Quarter. 1964. (Lawrence Thomson).
- The Slavic and East European Review*, Vol. VII, No. 4, pp. 434-435. (A. Turchyn).
- Сучасність*, ч. 8, 1963, стор. 110-111. (Олекса Горбач).
- Ukrainian Quarterly*, Vol. XIX, No. 3, 1963, pp. 276-278. (D. Sokolyshyn).
124. «Історія українців в Америці», *Наш Світ* (Нью Йорк), т. 4, ч. 14, стор. 10-12.
125. «Народження українського націоналізму», *Смолоскип*, т. 14, ч. 22, 1962.
126. «Походження Івана Підкови», *Свобода*, ч. 213, 1962.
127. *Political Science. A Selective Annotated Bibliographical Guide*. Boulder, Colorado: University of Colorado Libraries, 1962. 66 p. & ix. (Social Sciences General References Series, vol. 3).
- Рецензії:**
- Library Quarterly*, Vol. 33, No. 3, 1963, pp. 288-289. (D. Kathryn Weintraub).
- Library Journal*, Vol. 88, No. 3, 1963, p. 545.
129. *Sociology. A Selective Annotated Bibliography*. Boulder, Colorado: University of Colorado Libraries, 1962. 25 p. (Social Sciences References Series, vol. 2).
- З рецензованим:**
- Library Quarterly*, Vol. 33, No. 3, 1963, pp. 288-289. (D. Kathryn Weintraub).

1963

Книжки і статті

130. "The Abduction of Andriy Voynarovsky by Tsar Peter I. Hamburg, 1716", *The Ukrainian Review*, Vol. X, No. 4, 1963, pp. 46-59.
131. «Декілька недрукованих листів Ілька Боршака», *Український Історик*, т. I, ч. 1, 1963, стор. 11-13.
132. «Думки про сучасну советську і сторіографію», *Український Історик*, т. I, ч. 1, стор. 16-18.
133. *History: A Selected and Annotated Guide*. Boulder, Colorado: Social Sciences Library, University of Golorado Libraries, 1963. xi & 348 p. (Social Sciences General References Series, vol. 4).
- Рецензії:**
- Boulder Daily Camera*, November 16, 1963.
- The Colorado Daily*, December 16, 1963.
- Historical Abstracts. Bibliographical News*, Vol. 10, No. 1, 1964, pp. 93-94.
- Historische Zeitschrift*, Bd. 200, Heft 2, 1965, pp. 469-470. (Werner Schokow).
134. *Історія українського раннього друкарства, 1491-1600*. Чікаро: Український Бібліологічний Інститут, 1963. 88 стор.

Рецензії:

- Біблос, т. X, ч. 2, стор. 3. (О. Соколишин).
Свобода, ч. 150, 13 серпня, 1964. (В. Радзикевич).
135. «Історична Комісія Зарєва», Смолоскип, т. 15, ч. 3, 1963, стор. 12-13.
136. «Князь Дмитро Вишневецький», Сучасність, чч. 10 (30), 1963, стор. 90-105; 11 (35), стор. 86-100; 12 (36), стор. 95-110.
137. «Проблема періодизації козацької доби», Український Історик, ч. 1, 1963, стор. 3-5.
138. "The Question of Anglo-Ukrainian Relations During the Rule of the Great Ukrainian Hetman Bohdan Khmelnytsky (1648-1657)", *The Ukrainian Review*, Vol. X, No. 1, 1963, pp. 28-52.
139. S. Harrison Thomson: a bio-bibliography. Boulder: University of Colorado Libraries, 1963. 32 p. (University of Colorado Libraries Bio-Bibliographical Series, no. 1).

Рецензії:

- Historical Abstract Bulletin*, Vol. 9, No. 4, 1963, p. 289.
140. *The Subject Matter of History and Its Scope*. Boulder: University of Colorado Libraries, 1963. 19 p. (Reprint from: History: A Selected and Annotated Bibliographical Guide).
141. „Die Tragädie von Hamburg“, *Ukraine in Vergangenheit und Gegenwart*, No. 25, 1963, pp. 204-216.

Рецензії

142. Bickford O'Brien. *Muscovy and the Ukraine; from the Pereiaslaw Agreement to the Truce of Andrusovo, 1654-1667*. Berkeley, 1963. *Journal of Central European Affairs*, Vol. XXIII, No. 3, 1963, pp. 371-373.
143. О. Оглоблин, Думки про сучасну українську советську історіографію. Нью Йорк, 1963. Київ, ч. 2-3, 1963, стор. 62-64.

1964

144. «Дипломатична місія Олександра Комуловича в Україну 1594 року», *Записки ЧСВВ* (Рим), т. IX, ч. 3-4, 1964, стор. 513-526.
145. Князь Дмитро Вишневецький. *Історична студія*. Мюнхен: Українська Вільна Академія Наук у Німеччині. Історична Секція, 1964. 94 стор.
Reviewed in:
Slavic Review, Vol. 29, No. 1, 1970, pp. 100-101. (Bickford O'Brien).
The Slavonic and East European Review, Vol. XLV, No. 104, 1967, pp. 241-250. (Constantine Zlenko).
Український Історик, Nos. 3-4, 1971, pp. 121-123. (T. Mackiv).
146. «Олександр Оглоблин», Свобода, чч. 239, 240, 241, 242, 1964.
147. «Олександр Петрович Оглоблин», *Український Історик*, т. I, ч. 4, 1964, стор. 20-26.
148. «Пам'яті Остапа Грицая», Свобода, ч. 89, 1964.
149. «Початки українського реєстрового козацтва», *Український Історик*, т. I, ч. 2-3, 1964, стор. 12-17.
150. «Проблема об'єктивізму в історичному досліді», *Самостійна Україна*, ч. 7 (185), 1964, стор. 31-33.
151. «Завдання Українського Історика», Свобода, ч. 244, 1964.
152. «Завдання журналу Український Історик», *Новий Шлях*, ч. 42, 1964.

Рецензії

153. L. Horecky, *Newspapers of the Soviet Union in the Library of Congress*. Washington, 1962. *Journal of Central European Affairs*, Vol. 23, No. 4, 1964, p. 545.
154. Natalia Polonska-Vasylenko, *Ukraine-Rus' and Western Europe*. London, 1964. *Український Історик*, т. 1, ч. 4, 1964, стор. 51.
155. W. E. Allen, *The Ukraine: A History*. New York, 1963. B. O'Brien, *Muscovy and the Ukraine*. New York, 1963. *Ukrainian Quarterly*, Vol. XX, No. 1, 1964, pp. 75-77.

1965

Статті

156. «Огляд історичної літератури про початки української козаччини», *Український Історик*, т. II, ч. 1-2, стор. 28-37; ч. 3-4, стор. 17-38, 1965.
157. «Проблеми культурного впливу України на Московщину в XVII і XVIII століттях», *Сучасність*, ч. 4 (52), стор. 199-205.
158. "Ukrainian Kozaks and the Vatican in 1594", *Ukrainian Quarterly*, Vol. XXI, No. 1, 1965, pp. 65-75.

Рецензії

159. J. Pelenski, "Soviet Ukrainian Historiography after World War II" (1964); M. S. Horak, "Ukrainian Historiography 1953-1963". *Slavic Review*, Vol. XXIV, 1965. *Український Історик*, т. II, чч. 3-4, 1965, стор. 102-104.
160. М. Гаврилюк, *Бібліографія праць проф. Е. Онацького*, Буенос Айрес, 1964. *Український Історик*, т. II, ч. 1-2, 1965, стор. 86-87.
161. М. І. Марченко, *Українська історіографія*, Київ, 1959. *Український Історик*, ч. 3-4, 1965, стор. 94-97.
162. Е. Онацький, *По похилій площі*, Мюнхен, 1964. *Український Історик*, ч. 1-2, 1965, стор. 86-87.

1966

Книжки і статті

163. «Бібліографія праць про Михайла Грушевського», *Український Історик*, т. II, ч. 3-4, 1966, стор. 122-129.
164. «Від Редакції Українського Історика», т. II, ч. 3-4, 1966, стор. 123-124.
165. «Життя і наукова діяльність Михайла Грушевського», *Український Історик*, т. II, ч. 1-2, 1966, стор. 15-31.
166. «Звернення Українського Історичного Товариства з нагоди 100-ліття народини М. Грушевського», *Свобода*, ч. 58, 1966.
167. *Огляд історичної літератури про початки української козаччини*, Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1966. 31 стор.
168. «Потрібна бібліографія творів Михайла Грушевського», *Сучасність*, ч. 7 (67), стор. 228-235.
169. «Ранні історичні праці М. Грушевського і Київська історична школа В. Антоновича», *Український Історик*, т. II, ч. 3-4, 1966, стор. 26-32.
170. «Століття Михайла Грушевського», *Український Історик*, т. III, ч. 3-4, 1966, стор. 110-111.
171. «Ювілей М. Грушевського і У.І.Т.», *Свобода*, ч. 55, 1966.

172. «Ювілейний рік Михайла Грушевського», *Свобода*, ч. 23; *Українське Слово*, ч. 1266; *Вільне Слово*, ч. 8, 1966.
173. "Centennial of Mykhailo Hrushevsky (1866-1934)". *Congressional Record*, Vol. 112, No. 165, September 29, 1966. A5013-A5015.
174. *Faculty Publications 1960-1965*. Bowling Green, Ohio: Bowling Green University Press, 1966. 95 p.
175. *Guide to Reference Materials in Political Science*. Denver: Colorado Bibliographic Institute, Vol. I, 1966. 318 p.

Рецензії:

- American Political Science Review*, Vol. LXI, No. 4, 1967, p. 1128. (I. Kamensky).
- College and Research Libraries*, Vol. 28, No. 1, 1967, p. 65.
- Drexel Library Quarterly*, Vol. 6, No. 2, 1970, pp. 197-198.
- Guide to Reference Books*, 9th ed. (T. P. Sheehy). Chicago: ALA, 1976, p. 531.

Рецензії

176. «Історіографічні статті Я. Пеленського і С. Горака», *Український Історик*, т. III, ч. 3-4, 1966, стор. 102-104.
177. «Іван Бойко, Євген Кирилюк, «Михайло Грушевський», *Літературна Україна*, ч. 77, 1966. *Український Історик*, т. III, 1966.
178. Іван Кріп'якевич, М. Дольницький, *Історія України*, Нью Йорк, 1966. *Український Історик*, ч. 2-3, 1966, стор. 120.
179. Каталог видань Української Академії Наук. Приготовив Д. Штогрин. Чікаго, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1966, стор. 113-114.
180. Н. Полонська Василенко, *Запоріжжя XVIII століття та його спадщина*. Мюнхен, 1965. *Український Історик*, ч. 1-2, 1966.
181. «Український Історичний Журнал», чч. 8-10, 1966», *Український Історик*, ч. 3-4, 1966, стор. 120.
182. Лев Биковський, *Василь Кузів, 1887-1958*. Торонто, 1966. *Український Історик*, ч. 3-4, 1966, стор. 120.
183. Олександер Доценко, *Зимовий Похід*, Варшава 1932, *Український Історик*, ч. 3-4, 1966, стор. 119.
184. В. Радзикевич, *Ювілейний Збірник*, Клівленд, 1966. *Український Історик*, ч. 3-4, стор. 119.
185. Oleh S. Pidhainy. *The Formation of the Ukrainian Republic*. Toronto, 1966. *Український Історик*, т. III, ч. 3-4 (11-12), 1966, стор. 121.

1967

Книжки і статті

186. «Діяльність членів УІТ», *Бюлетень УІТ*, ч. 2, 1967, стор. 1-2.
187. «Галицька доба Михайла Грушевського, 1894-1914», *Український Історик*, т. IV, ч. 1-2, 1967, стор. 5-22.
188. «Іван Кріп'якевич», *Український Історик*, т. IV, ч. 1-2, 1967, стор. 76-80.
189. *Молодість Михайла Грушевського, 1866-1894*. Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1967. 38 стор.

Рецензії:

- Народна Воля, ч. 7, 1968 (М. Стаків).
Свобода, ч. 98, 1968 (Л. Биковський).
Вільне Слово, ч. 6, 1968 (Л. Биковський).
190. «Проект статуту Українського Історичного Товариства», *Бюллетень У.І.Т.*, ч. 3, 1967, стор. 3-4.
191. «Сучасний стан вільної української історичної науки», *Календар-Альманах Нового Шляху*, Вінніпег: В-во «Новий Шлях», 1967, стор. 119-139.
192. «Чому Михайло Грушевський повернувся на Україну в 1914 році», *Український Історик*, т. IV, ч. 3-4, 1967, стор. 103-108.
193. «Українське Історичне Товариство», *Бюллетень У.І.Т.*, ч. 1, 1967, стор. 1-4.

Рецензії, бібліографічні нотатки

194. Erich Beck, *Bibliographie zur Landeskunde der Bukowina*. München, 1966. *Ukrains'kyj Istoryk*, Vol. IV, Nos. 3-4, 1967, p. 142.
195. Дмитро Донцов, *Націоналізм*. Лондон, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 126.
196. Дмитро Дорошенко, *Нарис історії України*, тт. I, II. Мюнхен, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 124.
197. М. Грушевський, *Ілюстрована історія України*. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 125.
198. Микола Аркас, *Історія України-Русі*. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 127.
199. Д. Заклинський, Дмитро Вітовський. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 3-4, стор. 129-131.
200. Іван Франко про соціалізм і марксизм. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 128.
201. Іван Майстренко, *Сторінки з історії Комуністичної Партиї України*. Нью Йорк, 1967, *Український Історик*, ч. 3-4, 1967, стор. 141.
202. М. Сосновський, *Україна на міжнародний арені, 1945-1965*. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 126.
203. О. І. Лугова, «Про становище України в період капіталізму», *Український Історичний Журнал*, ч. 3, 1967. *Український Історик*, ч. 3-4, 1967, стор. 138.
204. В обороні української культури. Торонто, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 126.
205. Велика українська революція. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 3-4, 1967, стор. 123-124.
206. Степан Волинець, *Передвісники і творці листопадового чину*. Вінніпег, 1967. *Український Історик*, ч. 3-4, 1967, стор. 139.
207. Сергій Мазлах і В. Шахрай, *До хвилі. Що діється на Україні і з Україною*. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, ч. 3-4, 1967, стор. 139.
208. Релігія в житті українського народу. Париж, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 127.
209. О. Зінкевич, ред., З генерації новаторів. Світличний і Дзюба. Балтімор, 1967. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 129.
210. О. Оглоблин, Опанас Лобисевич, 1732-1805. Мюнхен, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 119-121.
211. О. Лотоцький, *Сторінки минулого*, т. I-IV, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 125.

212. О. Фединський, *Бібліографічний показчик української преси*. Клівленд, 1967. *Український Історик*, ч. 3-4, 1967, стор. 142.
213. Ф. П. Шевченко, «Чому Михайло Грушевський повернувся на радянську Україну», *Український Історичний Журнал*, ч. 11, 1966. *Український Історик*, ч. 1-2, 1967, стор. 124.
214. Nicholas F.-Chirovsky, *An Introduction to Russian History*. New York, 1967. *Український Історик*, Vol. IV, Nos. 3-4, 1967, p. 141.

1968

Книжки і статті

215. «Іван Крип'якевич як бібліограф», *Сучасність*, ч. 9 (93), 1968, стор. 118-127.
216. *Михайло Грушевський в боротьбі за український університет*. Мюнхен-Нью Йорк: Українське Історичне Товариство, 1968. 20 стор.
217. «Наукове Товариство ім. Т. Шевченка і Михайло Грушевський», *Український Історик*, т. V, чч. 1-4, 1968, стор. 37-59.
218. «Українознавчі дисертації в американських університетах», *Український Історик*, т. V, чч. 1-4, 1968, стор. 142-145.
219. «Від Редактора Українського Історика», *Український Історик*, т. V, чч. 1-4, 1968, стор. 186-187.
220. “Early Ukrainian Printing in Lviv (16th century)”, *The New Review*, Vol. VIII, Nos. 1-2, 1968, pp. 57-66.
221. *Faculty Publications 1965-68*. Bowling Green, O.: Bibliographical Research Center. Bowling Green University Press, 1968. 87 p.
222. *Guide to Reference Materials in Political Science*. v. 2. Rochester, N.Y.: Libraries Unlimited, Inc., 1968. 352 p.

Рецензії:

- Guide to Reference Books*, 9th ed. (E. P. Sheehy). Chicago: ALA, 1976, p. 531.
Guide to Reference Materials, v. 2. (A. J. Walford). London: The Library Association, 1975. 2 v., p. 113.
The Information Sources of Political Science. (F. L. Holler). Santa Barbara: ABC Clio, 1975, v. 2, p. 28-29.
Sources of Information in the Social Sciences. (C. M. White). 2nd ed. Chicago: ALA, 1973, p. 1371a.

Рецензії

223. М. Остапович і О. Озерський, *Життя і діяльність М. Грушевського*. Нью Йорк, 1967. *Український Історик*, чч. 1-4, 1968, стор. 177.
224. Микола Чубатий, *Історія християнства на Русі-Україні*, т. I, Рим, 1965. *Український Історик*, чч. 1-4, 1968, стор. 152-154.
225. В. Міяковський, Дмитро Антонович, Вінніпег, 1967. *Український Історик*, чч. 1-4, 1968, стор. 178-179.
226. Василь Прохода, Симон Петлюра. Новий Ульм, 1968. *Український Історик*, чч. 1-4, 1968, стор. 178.
227. Iwan L. Rudnytsky, “The Ukrainians in Galicia under Austrian Rule”, *Austrian History Yearbook*, Vol. 3, pt. 2, 1967. *Український Історик*, т. V, 1968, стор. 177.
228. Stephen M. Horak, “The Kiev Academy: A Bridge to Europe in the 17th Century”. *East European Quarterly*, Vol. 2, 168. *Ukrains'kyi Istoriyk*, Vol. V, Nos. 1-4, 1968, pp. 179-180.

1969

Книжки і статті

229. «Михайло Грушевський як голова Наукового Товариства ім. Т. Шевченка», *Український Історик*, т. VI, чч. 1-3, 1969, стор. 5-46.
230. «Пляни праці Українського Історичного Товариства», *Бюллетень УІТ*, ч. 2 (20), 1969, стор. 1-2; ч. 3 (21), стор. 3-4.
231. «Професор Наталія Половинська Василенко і Українське Історичне Товариство», *Український Історик*, т. VI, чч. 1-3, 1969, стор. 102-105.
232. «Славний Ювілей. Думки з нагоди 70-ти ліття життя і 50-ти ліття наукової праці проф. Олександра Оглоблина», *Америка*, ч. 227, 1969.
233. «Українське Історичне Товариство і Український Історик», *Америка*, ч. 163, 1969.
234. «Український Історик на новому етапі своєго розвитку», *Бюллетень УІТ*, ч. 1 (19), 1969, стор. 1-2.
235. *American Political Parties. A Selective Guide to Parties and Movements of the 20th Century*. Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, Inc., 1969, 427 p.

Рецензії:

- American Libraries*, Vol. 1, No. 1, 1970, p. 91.
- American Reference Books Annual*, Vol. 1, 1970, p. 89.
- Choice*, Vol. 7, Nos. 5-6, 1970, p. 674.
- Guide to Reference Books*, 9th ed. (E. P. Sheehy). Chicago: ALA, 1976, p. 539.
- The Information Sources of Political Science*, vol. 3. (F. L. Holler). Santa Barbara: ABC Clio, 1975, p. 86.
- Library Journal*, Vol. 95, No. 4, February 15, 1970, p. 652. (B. F. Vavrek).
- RQ*, Vol. 9, No. 3, 1970, pp. 280-281.
- Sources of Information in the Social Sciences*, 2nd ed. (C. M. White). Chicago: ALA, 1973, pp. 535-536.
- Wilson Library Bulletin*, Vol. 44, No. 9, p. 968. (Frances Cheney).

Енциклопедійні гасла

- 236-244. Енциклопедія Українознавства. Словникова частина II. Париж-Нью Йорк: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1955. — «Олелько (Олександер) Володимирович», стор. 1843; «Олельковичі», стор. 1843; «Оришевський Ян», стор. 1870; «Оссолінський Юрій», стор. 1896-1897; «Острозький Василь Константин», стор. 1901; «Острозькі», стор. 1901-1902; «Остряний (Остряниця) Яків», стор. 1902, «Павлюк Павло», стор. 1921-1922.

Рецензії, бібліографічні нотатки

245. Я. Дашкевич, *Украинско-Армянские связи в XVII веке*. Київ, 1969. *Український Історик*, ч. 4, 1969, стор. 129.
246. Г. Н. Логвин, *Стародавні мистецькі пам'ятки*. Київ, 1968. *Український Історик*, ч. 1-3, стор. 115-166.
247. В. Голубуцький, *Гомін по діброві*. Київ, 1968. *Український Історик*, ч. 4, 1968, стор. 125.
248. В. Кедровський, 1917 рік. Вінніпег, 1967. *Український Історик*, ч. 4, стор. 123.
249. К. А. Антонович, З моїх спогадів. Вінніпег, 1965-67. *Український Історик*, чч. 1-3, 1969, стор. 166.

250. Л. Биковський, *Василь Кузів і М. Грушевський*. Вінніпег, 1968. Український *Історик*, чч. 1-3, 1969, стор. 170.
251. О. Д. Кізик, *Іван Петрович Крип'якевич*. Львів, 1966. Український *Історик*, чч. 1-3, 1969, стор. 163-164.
152. П. М. Киценко, «Про місце і рою Хортиці в історії запорозького ко-зацтва», *УІЖ*, ч. 8, 1968. Український *Історик*, чч. 1-3, 1969, стор. 172.
253. П. Ісаїв, *Мемурандум митрополита Андрея Пептицького до урядів центральних держав*. Рим, 1968. Український *Історик*, ч. 4, 1969, стор. 128.
254. І. Лебедович, Полеві духовники УГА. Вінніпег, 1963. Український *Історик*, чч. 1-3, стор. 165.
255. Н. Половонська Василенко, *Видатні жінки України*. Вінніпег, 1969. Український *Історик*, чч. 1-3, стор. 149-150.
256. Н. Половонська Василенко, *Запоріжжя XVIII стол.*, т. II. Мюнхен, 1967. Український *Історик*, чч. 1-3, стор. 149-150.
257. Петро Стерчо, *Карпато-українська держава*. Торонто, 1965. Український *Історик*, ч. 4, 1969, стор. 129.
258. А. В. Санцевич, Проблеми історії України післявоєнного періоду в радищанській історіографії. Київ, 1967. Український *Історик*, чч. 1-3, 1969, стор. 157-159.
259. Mladen Bosnjak. *A study of Slavic Incunabula*. München, 1968. Український *Історик*, т. VI, ч. 4, 1969, стор. 131.
260. Stephan M. Horak. *Junior Slavica*. Littleton, Colo., 1968. Український *Історик*, т. IV, ч. 1-3, 1969, стор. 172.
261. Stephan M. Horak. "Michael Hrushevsky: Portrait of an Historian". *Canadian Slavonic Papers*, (10), 1968. Український *Історик*, т. IV, ч. 1-3, 1969, стор. 171.

1970

Книжки і статті

262. *Михайло Грушевський і Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка, 1892-1930*. Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1970. 110 стор.
Рецензії:
Америка, ч. 14, 3 березня, 1971 (А. Антонович).
Народня Воля, ч. 9, 4 березня, 1971 (М. Стаків).
Новий Шлях, ч. 11, 13 березня, 1971 (М. Антонович).
Свобода, ч. 90, 14 травня, 1971, (О. Домбровський).
Український Історик, т. VIII, чч. 1-2, 1971 (Н. Андрусяк).
Українське Слово, ч. 1526, 1971 (М. Антонович).
Slavic Review, Vol. 30, No. 3, 1971, p. 671. (George Luckyj).
The Ukrainian Review, Vol. XXII, No. 1, 1975, pp. 127-128. (Theodore Mackiw).
263. «Наукова творчість Олександра Петровича Оглоблина», *Український Історик*, т. VII, чч. 1-3, 1970, стор. 5-32.
264. «Огляд українознавчих студій в американських і канадійських університетах», *Америка*, ч. 218, 1970.
265. «План видання української історичної бібліографії», *Бюлетень У.І.Т.*, ч. 1, 1970, стор. 3-7.
266. «Планні праці У.І.Т. в 1970-их роках», *Америка*, ч. 80, 1970.
267. «Полеміка методою висмикування (до статті В. Чапленка „Український Історик“ на неправильному етапі)», *Новий Шлях*, ч. 4, 1970.

268. «Потреба співпраці між українськими науковими установами», *Америка*, ч. 218, 1970.
269. «Проблема термінології східно-европейської історії», *Америка*, ч. 147, 1970.
270. «Співпраця Українського Історичного Товариства з Асоціацією Американських Славістів», *Америка*, ч. 80, 1970.
271. «Співпраця Українського Історичного Товариства з УВАН», *Вісті УВАН*, ч. 1, 1970, стор. 63-67.
272. «Так — українська громада може допомогти Українському Історикові», *Америка*, ч. 80, 1970.
273. «Українська історична бібліографія», *Америка*, ч. 105, 1970.
274. «Українська історична бібліографія — наша конечність», *Новий Шлях*, ч. 25, 1970.
275. «Українське Історичне Товариство», *Християнський Голос*, ч. 48, 1970.
276. «Українське Історичне Товариство, 1965-1970», *Український Голос*, чч. 13, 14, 15, 1970.
277. «Українське Історичне Товариство, 1965-1970», *Новий Шлях*, ч. 41, 1970.
278. «Українське Історичне Товариство в 1970-их роках», *Америка*, ч. 147, 1970.
279. «Вимога часу», *Бюллетень УІТ*, ч. 4, 1970, стор. 1-3.
280. «Юліян Бачинський — видатний дослідник української еміграції», *Український Історик*, т. VII, ч. 4, 1970, стор. 30-43.
281. "Place of Statistics in Library Science". *Journal of Education for Librarianship*, Vol. 11, No. 2, 1970, pp. 155-162.

Рецензії

282. *Вісті УВАН*. Нью Йорк, 1970. *Український Історик*, ч. 4, 1970, стор. 127.
283. *Видатні українські історики*. Київ, 1969. *Український Історик*, ч. 4, 1970, стор. 124.
284. Євген Онацький, *На похиляй площі*. Записки журналіста і дипломата. Мюнхен, 1969. *Український Історик*, ч. 4, 1970, стор. 126.
285. Федір Савченко, *Заборона українства 1876*. Мюнхен, 1970. *Український Історик*, ч. 4, 1970, стор. 107-109.
286. *Исторические связи народов СССР и Румынии в XV — начале XVII в.*, т. I. Москва, 1965. *Український Історик*, чч. 1-3, 1970, стор. 193-194.
287. М. Влох, Винники, Звенигород, Угнів та бойківські села. Чікаго, 1970. *Український Історик*, ч. 4, стор. 128.
288. О. Фединський, *Бібліографічний покажчик української преси поза межами України*. Клівленд, 1970. *Український Історик*, ч. 4, стор. 124.
289. Теребовельська земля. Нью Йорк, 1968. *Український Історик*, ч. 4, стор. 127-128.
290. *Dictionary of Russian Historical Terms from the XI Century to 1917*, S. Pushkarew, ed., New York, 1970. *Український Історик*, т. VII, ч. 1-3, 1970, стор. 200-201.
291. M. Stachiw and J. Szendera. *Western Ukraine at the Turning Point of Europe's History, 1918-1923*. Vol. I. New York, 1969. *Український Історик*, т. VII, ч. 1-3, 1970, стор. 200.
292. *Recenzija. A Review of Soviet Ukrainian Scholarly Publications*. Massachusetts, 1970. *Український Історик*, т. VII, ч. 4, 1970, стор. 121-123.
293. Victor Peters. *Nestor Makhno: The Life of an Anarchist*. Winnipeg, 1970. *Український Історик*, т. VII, ч. 4, 1970, стор. 125-126.

Статті

294. «Думки з нагоди золотого ювілею УВУ», *Америка*, ч. 206, 1971.
295. «Організування українознавчих катедр в американських університетах», *Америка*, чч. 161, 162, 1971.
296. «Перед конференцією УІТ в Нью Йорку», *Свобода*, ч. 238, 1971.
297. «Перша конференція У.І.Т.», *Бюллетень УІТ*, ч. 2, 1971, стор. 1-2.
298. «Питання походження Максима Крилонаса», *Український Историк*, т. VIII, чч. 3-4, 1971, стор. 23-35.
299. «Українське Историчне Товариство і розвиток української історіографії», *Свобода*, ч. 10, 1971.
300. «Вимога часу», *Америка*, ч. 16, 1971.
301. Юліян Бачинський — видатний дослідник української еміграції. Мюнхен: Українське Историчне Товариство, 1971. 16 стор.

Рецензії

302. А. Драган, *Український Народний Союз в минулому і сучасному (1894-1964)*. Український Историк, чч. 1-3, 1971, стор. 128-129.
303. Кость Гуслистий, *Про буржуазно-націоналістичні перекрученні в дослідженнях етногенезу українського народу*. 1970. Український Историк, чч. 1-2, 1971, стор. 129-130.
304. Лев Биковський, *Книгарні-бібліотеки-Академія*. Мюнхен, 1971. Український Историк, чч. 3-4, 1971, стор. 124-125.
305. М. А. Литвиненко, *Джерела історії України XVIII ст.* 1970. Український Историк, чч. 1-2, 1971, стор. 128.
306. Михайло Лозинський, *Галичина в рр. 1918-1920*. Український Историк, чч. 1-2, стор. 132.
307. Микола Чубатий, *Українська історична наука*. Філадельфія, 1971. Український Историк, чч. 3-4, 1971, стор. 135-136.
308. Володимир Кубійович, *Мені 70*. Париж, 1970. Український Историк, чч. 3-4, 1971, стор. 136.
309. Ярослав Пастернак, *Важливі проблеми етногенезу українського народу в світлі археологічних досліджень*. Мюнхен, 1971. Український Историк, чч. 3-4, 1971, стор. 135.
310. Я. Гросул, Н. А. Мохов, *Историческая наука Молдавской ССР*. Москва, 1970. Український Историк, чч. 3-4, 1971, стор. 138.
311. Хроніка землі Руської. Едмонтон, 1969. Український Историк, чч. 3-4, стор. 137-138.
312. Alain Desroches. *The Ukrainian Problem and Symon Petlura*. Chicago, 1970. *Ukrains'kyi Istoriyk*, Vol. VIII, Nos. 1-2, 1971, p. 129.
313. Alexander Fedynsky. *Bibliographical Index of the Ukrainian Press Outside Ukraine*. Vol. III/IV, 1968/69, 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 2, 1971, p. 15.
314. Alfred Bannan and Achilles Edelenyi. *Documentary History of Eastern Europe*. New York, 1970. *Library Journal*, Vol. 96, No. 9, 1971, pp. 1609-1610.
315. Andrew Gregorowich. *Ukraine, Rus', Russia and Moskovy*. Toronto, 1971. *Ukrains'kyi Istoriyk*, Vol. VIII, Nos. 3-4, 1971, p. 144.
316. Beverly Hill. *Recent Publications in the Social and Behavioral Sciences; The ABS Guide: 1970 Supplement*. 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 2, 1971, p. 81.

317. *Canadian Ethnic Studies*. University of Calgary, 1969-1970. *Ukrains'kyi Istoryk*, Vol. VIII, Nos. 3-4, 1971, pp. 124-125.
318. *Dictionary of the Russian Historical Terms from the Eleventh Century to 1917*. S. Pushkarew, ed. New Haven, 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 2, 1971, pp. 126-127.
319. *Dictionary of the Russian Historical Terms from the Eleventh Century to 1917*. S. Pushkarew, ed. New Haven, 1970. *Ukrainian Quarterly*, Vol. XXXII, No. 1, 1971, pp. 80-82.
320. *Dissertation on Progress in Slavic and East European Studies*. Washington, D.C., 1971. *Український Історик*, т. VIII, ч. 1-2, 1971, стор. 133.
321. Edward D. Clarke. *Travels to Russia, Tartary and Turkey*. New York, 1970. *Український Історик*, т. VIII, ч. 1-2, 1971, стор. 130-131.
322. *Encyclopedia of American History*. Richard B. Morris, ed. New York, 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 2, 1971, pp. 108-109.
323. *Ferment in the Ukraine: Documents by V. Chornovil, I. Kandyba and others*. Michael Browne, ed. New York, 1971. *Library Journal*, Vol. 96, No. 18, 1971, p. 3330.
324. George Gajecky and Alexander Baran. *The Cossacks in the Thirty Year War 1619-1624*. Vol. 1. Rome 1969. *Український Історик*, т. VIII, ч. 1-2, 1971, стор. 105-107.
325. Michael Hrushevsky. *A History of Ukraine*. O. J. Frederksen, ed. Connecticut, 1970. *Український Історик*, т. VIII, ч. 1-2, 1971, стор. 132.
326. *Index Translationum*, 21 (1968). Paris, 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 2, 1971, pp. 19-20.
327. Jurij Fedynskyj. "State Session Laws in Non-English Languages: a Chapter of American Legal History". *Indiana Law Journal*, Vol. 46, 1971. *Український Історик*, т. VIII, ч. 3-4, 1971, стор. 144.
328. Leszek Podhorecki. *Sicz Zaporoska*. Warsaw, 1970. *Український Історик*, т. VIII, ч. 1-2, 1971, стор. 131.
329. Wasyl Halish. *Ukrainians in the United States*. New York, 1970. *Український Історик*, т. VIII, ч. 1-2, 1971, стор. 132-133.
330. *Writings on British History 1901-1933*. Vol. 4, 1970. *American Reference Books, Annual*, Vol. 2, 1971, pp. 121-122.

1972

Книжки і статті

331. «Десятиліття Українського Історика», Америка, ч. 224, 1972.
332. «Десятиліття Українського Історика, 1963-1973», *Народня Воля*, ч. 49, 1972.
333. «Наукове дослідження українського життя в ЗДА», *Свобода*, ч. 111, 1972; *Америка*, ч. 110; *Народна Воля*, ч. 25, 1972.
334. «Передмова», Іван Світ, *Українсько-японські взаємини 1903-1945*. Нью Йорк, Українське Історичне Товариство, 1972, стор. IX-XI.
335. «Передмова», Лев Биковський, У службах українській книжці. Денвер, Український Бібліологічний Інститут, 1972, стор. 5-6.
336. «УІТ і з'їзд Американської Історичної Асоціації в Нью Йорку», Америка, ч. 48, 1972.
337. «Українське Академічне Видавництво і Українська громада», *Новий Шлях*, ч. 46, 1972.
338. «Велике діло. Створення науково-видавничого центру — Українське Академічне В-во», Америка, ч. 48, 1972.

339. «Замітки до статті Ю. Герича „До біографії М. Грушевського», Український Історик, т. IX, чч. 1-2, 1972, стор. 102-107.
340. «Наукове дослідження українського життя в ЗДА», Свобода, ч. 111, 1972; Народна Воля, ч. 25; Америка, ч. 110, 1972.
341. *Encyclopedic Directory of Ethnic Newspapers and Periodicals in the United States*. Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1972. 260 p. Selected by ALA as one of the "Best Reference Books of 1972".

Рецензії:

- Amerika*, 17 серпня 1972.
- Bulletin des bibliothèques de France*, Vol. 8, No. 4, 1973.
- College and Research Libraries*, Vol. 33, No. 6, 1972. (F. Pousic).
- Guide to Reference Books*, 9th ed., E. P. Sheehy. Chicago, ALA, 1976, pp. 184-185.
- International Migration Review*, Vol. VII, No. 3, 1973, pp. 345-346. (Paul Fenchok).
- Jednota*, No. 4307, March 1, 1972. (Joseph Pauco).
- Library Journal*, May 15, 1972. (Bill Katz).
- Новий Шлях*, чч. 51-52, 16 грудня, 1972. (М. Сулима).
- Свобода*, ч. 157, 26 серпня, 1972. (П. Фенчак).
- Wilson Library Bulletin*, Vol. 46, No. 10, 1972, pp. 927-928. (Frances Cheney).
342. "Uwagi do recenzji prof. T. Hunczaka na temat Ukrajinskoho Istoryka". (Comments on the Review of Prof. T. Hunczak). *Zeszyty Historyczne*, No. 22, 1972, pp. 161-162.

Рецензії

343. Chantal Lemercier-Quelquejay. "Un condottiere lithuanien du XVI siècle: le prince Dimitrij Višneveckij". *Cahiers du Monde russe soviétique*, Vol X, 1969. Український Історик, т. IX, ч. 1-2, 1972, стор. 160-161.
344. G. R. Elton. *Modern Historians on British History, 1484-1945: A Critical Bibliography, 1945-1969*. Ithaca, 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 3, 1972, pp. 139-140.
345. Oleh Pidhayny and Olexandra Pidhayny. *The Ukrainian Republic in the Great East-European Revolution. A bibliography*. Toronto, 1972. Український Історик, т. IX, ч. 3-4, 1972, стор. 127-128.
346. Theodor Mackiw. *Prince Mazepa in Contemporary English Publications 1678-1709*. Chicago, 1967. Український Історик, т. IX, ч. 1-2, 1972, стор. 155-156.

1973

Статті і енциклопедичні гасла

347. «Досліди історії українців в ЗДА у Кентському Університеті», Свобода, ч. 6, 1973.
- 348-350. Енциклопедія Українознавства. Словникова частина II. 1955. — «Разівіли», стор. 2443, «Ракочий Юрій I», стор. 2466, «Ракочий Юрій II», стор. 2466.
351. «Іван Крип'якевич, як дослідник української сфрагістики», Український Історик, т. X, чч. 1-2, 1973, стор. 139-147.
352. «З нагоди 110-річного ювілею Наукового Товариства ім. Т. Шевченка», Український Історик, т. X, чч. 1-2, 1973, стор. 5-7.

353. «З перспективи десятьох років. Думки про Українського Історика , завдання української історіографії», Свобода, ч. 65, 1973.
354. «З перспективи десятьох років: Український Історик, 1963-1973», Український Історик, т. X, чч. 3-4, 1973, стор. 5-29.
355. «Пам'яті проф. Наталії Полонської Василенко», Америка, ч. 121, 1973.
356. Питання походження Максима Кривоноса. Мюнхен-Нью Йорк: Українське Історичне Товариство, 1973. 15 стор. (Серія: Історичні студії, ч. 12).
357. «Український Історик і завдання українських істориків», Америка, ч. 58, 1973.

Р е ц е н з і ї

358. *Ethnic Studies in Higher Education: State of the Art and Bibliography*. Washington, 1972, 260 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 4, 1973, pp. 429-430.
359. *The Foundation Directory*, 4th ed. New York, 1971. *American Rererence Books Annual*, 1973, p. 101.
360. Harold G. Markus. *The Modern History of Ethiopia*. Hoover Institute Press, 1972, 641 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 4, 1973, pp. 167-168.
361. Василь Лев, Сто років праці для науки і нації, Нью Йорк, 1972. Український Історик, т. X, ч. 1-2, 1973, стор. 148-149.
362. *Yearbook of American Churches*, 1972, 272 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 4, 173, pp. 429-430.

1974

Книжки і статті

363. Автобіографія Михайла Грушевського з 1906 і 1926 років як джерело до вивчення його життя і творчості. Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1974, 36 стор. (Серія: Грушевськія, ч. 1).
364. «Декілька думок про завдання українських істориків», Самостійна Україна, чч. 3-4, 1974, стор. 49-52.
365. Десятиліття Українського Історика, 1963-1973. Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1974. 50 стор.
366. «Історична школа Михайла Грушевського і Н.Т.Ш.», Свобода, ч. 7, 1974.
367. «Михайло Грушевський, 1866-1934-1974», Український Історик, т. XI, ч. 4, 1974, стор. 5-6.
368. «Пам'яті Юліяна Камінецького, 1892-1973», Український Історик, т. XI, ч. 4, 1964, стор. 179-181.
369. «Політична історія України», Українське Слово, ч. 1726, 1974.
370. Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. 1955. — «Реєстро-ві козаки», стор. 2481-2472.
371. «Справа активізації дослідження українського життя в Америці», Український Історик, т. XI, ч. 4, 1974, стор. 85-88.
373. «Український Історик і Українське Історичне Товариство», Америка, ч. 12, 1974,
374. "The First Library in Medieval Ukraine ". *The Ukrainian Quarterly*, Vol. 30, No. 4, 1974, pp. 379-387.
375. "Ukrainian-Russian Confrontation in Historiography. Michael Hrushevsky versus the Traditional Scheme of 'Russian' History". *The Ukrainian Quarterly*, Vol. 30, No. 1, 1974, pp. 13-25.

Резюме в:

Historical Abstracts, Vol. 22 A, No. 4093 and Vol. 22 B, No. 3201, 1976.

Рецензії

376. Abramson, Harold and N. Sotios, eds. *Index to Sociology Readers, 1960-1965*. Metuchen, N.J., 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 255.
377. *American Ethnic Groups: A Sourcebook for the 1970's*. Mt. Pleasant, Iowa, 1973. *The Ukrainian Quarterly*, Vol. 30, No. 1, 1974, pp. 78-80.
378. Basil Dmytryshyn, *Medieval Russia: A Source Book, 900-1700*. Hinsdale, Ill., 1973. *Український Історик*, т. XI, ч. 1-3, 1974, стор. 239-240.
379. Cordasco, Francesco, ed. *The Puerto Ricans 1493-1973*. Dobbs Ferry, N.Y., 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, pp. 266-267.
380. *The Emerging Minorities in America*. Santa Barbara, Ca., 1972. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 259.
381. Furer, Howard B. *The British in America 1578-1970*. Dobbs Ferry, N.Y., 1970. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, pp. 267-268.
382. Furer, Howard B. *The Germans in America 1607-1970*. Dobbs Ferry, N.Y., 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 268.
383. Furer, Howard B. *The Scandinavians in America*. Dobbs Ferry, N.Y., 1972. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, pp. 268-269.
384. Gregorovic A. *Canadian Ethnic Groups Bibliography*. Toronto, 1972. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, pp. 257-258.
385. Harmon, R. *Political Science Bibliographies*, Vol. 1, Metuchen, N.J., 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 143.
386. Jackle, John. *Ethnic and Racial Minorities in North America*... Monticello, Ill., 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 258.
387. Kinton, Jack F. *American Ethnic Groups: A Sourcebook for the 1970's*. Mt. Pleasant, Iowa, 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, pp. 258-259.
388. Kolm, R., ed. *Bibliography on Ethnicity and Ethnic Groups*. Washington, 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 260.
389. Lo Gatto, Anthony. *The Italians in America 1492-1972*. Dobbs Ferry, N.Y., 1972. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 269.
390. Mason, Elisabeth B. *The Oral History*. New York, 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 113.
391. Renkiewicz, Frank. *The Poles in America 1608-1972*. Dobbs Ferry, N.Y., 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 269.
392. Roff, W. R. *Bibliography of Malay and Arabic Periodicals... 1876-1941*. New York, 1972. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 90.
393. Smit, Pamela. *The Dutch in America 1609-1970*. Dobbs Ferry, N.Y., 1972. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, p. 269.
394. Vivo, Paputa, ed. *The Puerto Ricans: An Annotated Bibliography*. New York, 1973. *American Reference Books Annual*, Vol. 5, 1974, pp. 266-267.
395. Weed, Perry L., comp. *Ethnicity and American Group Life: A Bibliography*. New York, 1972. *American Reference Books Annual*, Vo. 5, 1974, p. 260.

Книжки і статті

396. «Біографічні і бібліографічні матеріали Ярослава Пастернака», Ярослав Пастернак, *Ранні слов'яни в історичних, археологічних та лінгвістичних дослідженнях*. Нью Йорк, 1975, стор. 113-118.
397. «Михайло Ждан, 1909-1975», *Український Историк*, т. XII, чч. 3-4, 1975, стор. 88-99.
398. «Перший історичний атлас України», *Український Историк*, т. XII, чч. 1-2, 1975, стор. 166-167.
399. «Сагайдачний Конашевич Петро», *Енциклопедія Українознавства*, 1955, стор. 2686.
400. «Справа дослідів українського життя в Америці», *Свобода*, ч. 105, 1975.
401. «Десятиліття Українського Історичного Товариства, 1965-1975», *Український Историк*, т. XII, чч. 1-2, 1975, стор. 5-12.
402. *The Encyclopedic Directory of Ethnic Organizations in the United States*. Littleton, Libraries Unlimited, 1975. xxiii + 414 p.

Рецензії:

- Amerika*, ч. 171, 28 листопада, 1975.
- American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1976, pp. 219-220.
- Booklist*, Vol. 72, No. 22, 1976, p. 1617.
- Choice*, Vol. 13, No. 2, 1976, p. 210.
- Ethnic American News*, Vol. 3, No. 10, 1975.
- International Migration Review*, Vol. 10, No. 2, 1976, pp. 268-269.
- Library Journal*, May 15, 1976, p. 1202. (Philip F. Mooney).
- RQ*, Vol. 15, No. 3, 1976, p. 283. (Norman Lederer).
- The Southern Librarian*, Vol. 26, No. 3, 1976, pp. 164-165. (Ellen Thomas).
- UNESCO Bulletin for Libraries*, Vol. 30, No. 3, 1976, pp. 171-172.
- Unabashed Librarian*, No. 20, 1976, p. 11. (David Cohen).
- Wilson Library Bulletin*, Vol. 50, No. 5, 1976, p. 410.
403. *Ethnic Groups in Ohio with Special Emphasis on Cleveland*. Cleveland, Cleveland State University, 1975, 254 p.

Резюме в:

- America: History and Life*, Vol. 14 B, No. 2231 and Vol. 14 C, No. 9335, 1977.

Рецензії:

- American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1976, p. 219.
- Cleveland Press*, August 14, 1975.
- Ohio History*, Vol. 85, No. 2, 1976, pp. 176-177. (Paul L. Simon).

404. *Habsburgs and Zaporozhian Cossacks. The Diary of Erich Lassota von Steblau, 1594*. Edited with an introduction by Lubomyr R. Wynar. Translated by Orest Subtelny. Published for The Ukrainian Historical Association by Ukrainian Academic Press. Littleton, 1975. 144 p.

Рецензії:

- Amerika*, ч. 171, 28 листопада, 1975.
- Forum*, No. 31, 1976. (A. Gregorovich).

- Canadian Slavonic Papers*, Vol. XVIII, No. 4, 1976, pp. 487-488. (W. Veryha).
Jahrbücher für Geschichte Osteuropas, Vol. 25, No. 2, 1977, pp. 272-274.
(Günter Stökl).
- Austrian History Yearbook*. Vol. XIV, pp. 301-304. (Eva Mahrer).
- Kwartalnik Historyczny*, No. 3, 1977, pp. 741-747. (Z. Wójcik).
- Наше Життя*, т. 33, ч. 1, 1976, стор. 14. (М. Тарнавська).
- Nationalities Papers*, Vol. VI, No. 1, 1978, pp. 80-81. (S. Horak).
- Нова Зоря*, 30 листопада, 1976.
- New Slavic Review*, Vol. 36, No. 4, 1977, pp. 698-699. (Herbert Kaplan).
- Сучасність*, ч. 1, 1977, стор. 116-117. (Ю. Гаецький).
- Український Історик*, т. XIV, ч. 1-2, 1977, стор. 136-137. (О. Оглоблин).

Рецензії

405. Abler, Thomas S., Sanders, Douglas, and Weaver, Sally M. *A Canadian Indian Bibliography*, 1969-1970. Toronto and Buffalo, 1974, 732 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 380.
406. Alexander Baran, *De processibus Cannonicis Ecclesiae Catholicae Ucrainorum in Transcarpatia*. Romae, 1973. *Український Історик*, т. XII, ч. 1-2, 1975, стор. 148-149.
407. Boatner, Mark Mayo, III. *Encyclopedia of the American Revolution*. Bicentennial ed. New York, 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 177-178.
408. Conlin, Joseph R. ed. *The American Radical Press 1880-1960*. Westport, Connecticut, 1974, 2 v. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 572-573.
409. De Santis, Vincent P., comp. *The Gilded Age, 1877-1896*. Northbrook, Ill., 1973. 152 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 174-175.
410. Freides, Thelma K. *Literature and Bibliography of the Social Sciences*. Los Angeles, 1973. 282 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 81-82.
411. Harmon, Robert B. *Political Science: A Bibliographical Guide to the Literature*. 3rd supplement, Metuchen, N.J., 1974, 429 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 215.
412. Karklis, Maruta, Streips, Liga and Streips, Laimonis. *The Latvians in America, 1640-1973: A Chronology and Fact Book*. Dobbs Ferry, N.Y., 1974. 151 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 362.
413. Katz, William A. *Introduction to Reference Work*. Vol. I.: *Basic Information Sources*. Vol. II.: *Reference Services and Reference Processes*. 2nd ed. New York, 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 120-121.
414. Kim, Hyung-chan, and Patterson, Wayne, comps. and eds. *The Koreans in America 1882-1974: A Chronology and Fact Book*. Dobbs Ferry, N.Y., 1974. 147 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 362.
415. Лев Биковський, Двадцять літ науково-організаційних зусиль на Заході ЗДА, Денвер, 1974. *Український Історик*, т. XII, чч. 3-4, 1975, стор. 132-133.
416. McCoy, F. N. *Researching and Writing in History: A Practical Handbook for Students*. Berkeley, 1974. 100 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 169.

417. McLaren, Duncan, comp. *Ontario Ethno-Cultural Newspapers, 1835-1972: An Annotated Checklist*. Toronto and Buffalo, 1973. 234 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 575.
418. Naylor, Kenneth E., ed. *The American Bibliography of Slavic and East European Studies for 1968 and 1969*. Columbus, Ohio, 1974. 173 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 150.
419. Farming, Marju Tink, and Farming, Tonu. A. *Bibliography of English-Language Sources on Estonia: Periodicals, Bibliographies, Pamphlets, and Books*. New York, 1974. 72 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 151.
420. Smith, Dwight L., ed. *Afro-American History: A Bibliography*. Santa Barbara, Ca., 1974. 856 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 175-176.
421. Weres, Roman. *Ukraine: Selected References in the English Language*. 2nd ed. Chicago, 1974. 312 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, p. 152.
422. White, Carl M., and Associates. *Sources of Information in the Social Sciences: A Guide to the Literature*. 2nd ed. Chicago, 1973. 702 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 142-143.
423. Wilson, John R. M. *Research Guide in History*. Morristown, N.J., 1974. 187 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 6, 1975, pp. 170-171.

1976

Книжки і статті

424. «Значення першого історичного атласу України», *Свобода*, ч. 136, 1976.
425. "A Critical Comment on Mr. Tolzman's Review of *Encyclopedic Directory of Ethnic Organizations*". *International Migration Review*, Vol. 10, No. 2, 1976, pp. 575-577.
426. *Encyclopedic Directory of Ethnic Newspapers and Periodicals in the United States*, by Lubomyr Wynar and Anna Wynar, 2nd ed. Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1976. 248 p.

Рецензії:

American Historical Review, Vol. 82, No. 4, 1977, pp. 1068-1069. (Albert Altschull).

American Reference Books Annual, Vol. 8, 1977, pp. 221-22.

NJEA Review, November 1977, p. 29.

Social Science, Vol. 53, No. 1, 1978, pp. 60-61.

Свобода, 5 вересня, 1976.

The Ukrainian Quarterly, Vol. 33, No. 3, 1976, pp. 298-299. (P. Stercho).

Wilson Library Bulletin, Vol. 51, No. 4, December 1976, p. 362. (Charles Bunge).

427. "Nicholas Chubaty, 1899-1975". *Slavic Review*, Vol. 35, No. 1, 1976, pp. 196-197.

Рецензії

428. *The American Bibliography of Slavic and East European Studies for 1970, 1971, and 1972*. Ed. by James P. Scanlan, Columbus, 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 164-165.

429. *The American Bibliography of Slavic and East European Studies for 1973*. Ed. by David H. Kraus. Anita R. Navon, assoc. ed. Columbus, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 1976, p. 165.
430. Bodnar, John E. *Ethnic History in Pennsylvania: A Selected Bibliography*. Harrisburg, Pa., 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 215-216.
431. Burrington, Gillian A. *How to Find Out About the Social Sciences*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 148-149.
432. Callaham, Ludmilla Ignatiev. *Russian-English Chemical and Polytechnical Dictionary*. 3rd ed. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 648.
433. Childers, Thomas. *The Information-Poor America*. Assisted by Joyce A. Post. Metuchen, N.J., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 129-130.
434. Cohen, David, coordinator. *Multi-Ethnic Media: Selected Bibliographies in Print*. Chicago, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 216.
435. Cohen, Ivan, comp. *Jewish Organizations: A Worldwide Directory*. 2nd ed. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 212.
436. Diodati, C. M., J. Coleman, and J. F. Valletutti, eds. *Writings on Italian-Americans: Bicentennial Bibliography*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 227.
437. Elton, G. R. *Modern Historians on British History, 1485-1945*. Ithaca, N.Y., 1970. *Best Reference Books*, Littleton, Colo., 1976, p. 87.
438. *Encyclopedia of American History*. Ed. by R. B. Morris. New York, 1970. *Best Reference Books*, Littleton, Colo., 1976, p. 79.
439. Fedynskij, Alexander. *Bibliographical Index of the Ukrainian Press Outside Ukraine: Volume VII-IX for 1972-1974*. Cleveland, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 560.
440. Fluk, Louise. *Jews in the Soviet Union: An Annotated Bibliography*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 213.
441. Goldstein, Wallace L., comp. *Teaching English as a Second Language: An Annotated Bibliography*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 335-336.
442. Greenstein, Fred I., and Nelson W. Polsby, eds. *Handbook of Political Science*. Reading, Mass., 1975, 8 v. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 246-247.
443. Grove, Pearce S., Becky J. Barnett, and Sandra J. Hansen, eds. *New Mexico Newspapers: A Comprehensive Guide to Bibliographical Entries and Locations*. Albuquerque, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 42.
444. Harris, Chauncy D. *Guide to Geographical Bibliographies and Reference Works in Russian or on the Soviet Union: Annotated List of 2600 Bibliographies or Reference Aids*. Chicago, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 274.
445. Holler, Frederick L. *The Information Sources of Political Science*. Santa Barbara, Ca., 1975, 5 v. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 244-245.
446. Inglehart, Babette F., and Anthony R. Mangione. *The Image of Pluralism in American Literature: An Annotated Bibliography on the American Experience of European Ethnic Groups*. New York, 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 216-217.

447. Katz, Zev, ed. *Handbook of Major Soviet Nationalities*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 214-215.
448. Kinton, Jack F. *American Ethnic Groups: A Sourcebook*. Mt. Pleasant, Iowa, 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 217-218.
449. Lebar, Frank M., ed. and comp. *Ethnic Groups of Insular Southeast Asia, Volume 2: Philippines and Formosa*. New Haven, Conn., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 390.
450. Lederman, Dov. B. *Russian-English Dictionary of Suppositional Names*. Philadelphia, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 552.
451. Magnotti, Shirley. *Master's Theses in Library Science 1960-1969*. Troy, N.Y., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 93.
452. Martin, William, ed. *Library Services to the Disadvantaged*. London and Hamden, Conn., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 130.
453. Mitchell, B. R. *European Historical Statistics, 1750-1970*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 393-394.
454. Natella, Arthur A., Jr., comp. and ed. *The Spanish in American, 1513-1974: A Chronology and Fact Book*. Dobbs Ferry, N.Y., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 230.
455. Pennar, Jaan, comp. and ed. *The Estonians in America, 1627-1975: A Chronology and Fact Book*. Dobbs Ferry, N.Y., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 224.
456. Pidhainy, Oleh Semenovich, and Olexandra Ivanivna Pidhainy. *The Ukrainian Republic in the Great East-European Revolution. Volume Six: A Bibliography, Part II*. Toronto, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 210.
457. Pino, Frank. *Mexican Americans: A Research Bibliography*. East Lansing, Mich., 1974. 2 v. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 223.
458. *The Puerto Ricans: Migration and General Bibliography*. New York, 1965. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 1229.
459. Pula, James S., and comp. and ed. *The French in America, 1488-1974: A Chronology and Fact Book*. Dobbs Ferry, N.Y., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 224.
460. *Reviews in European History: A Journal of Criticism, the Renaissance to the Present*. Herbert H. Rowen, ed. Westport, Conn., 1975. Quarterly. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 205.
461. Singerman, Robert. *The Jews in Spain and Portugal: A Bibliography*. New York, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 214.
462. Smith, Dwight L., ed. *Indians of the United States and Canada: A Bibliography*. Santa Barbara, Ca., 1974. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 228.
463. *The Spanish Speaking in the United States: A Guide to Materials*. Comp. by the Cabinet Committee on Opportunities for Spanish Speaking People. Washington, D.C., 1971; distr. Detroit, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 218-219.
464. Tolzman, Don Heinrich, comp. *German-Americanica: A Bibliography*. Metuchen, N. J., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 225.
465. Trejo, Arnulfo D. *Bibliografia Chicana: A Guide to Information Sources*. Detroit, 1975. (Ethnic Studies Information Guide Series, Vol 1; Gale Information Library.) *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 224.
466. *Ukrainians in North America: A Biographical Directory of Noteworthy Men and Women of Ukrainian Origin in the United States and Canada*.

- Dmytro M. Shtohryn. Champaign, Ill., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, pp. 81-82.
467. Wertsman, Vladimir, comp. and ed. *The Romanians in America, 1748-1974: A Chronology and Fact Book*. Dobbs Ferry, N.Y., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 230.
468. Zurawski, Joseph W. *Polish American History and Culture: A Classified Bibliography*. Chicago, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 7, 1976, p. 229.

1977

Книжки і статті

469. «Вібліографія праць проф. д-ра Олександра Оглоблина (1920-1975)», *Збірник на пошану проф. д-ра Олександра Оглоблина*. Нью Йорк: Українська Вільна Академія Наук, 1977, стор. 93-123 (*Науковий збірник*, т. III).
470. «Наукова творчість проф. Олександра Оглоблина», *Збірник на пошану проф. д-ра Олександра Оглоблина*. Нью Йорк: Українська Вільна Академія Наук, 1977, стор. 64-92. (*Науковий збірник*, т. 3).
471. «Олександр Домбровський. З нагоди сорокліття наукової праці». *Український Історик*, т. XIV, чч. 3-4, 1977, стор. 60-74.
472. «Перший загальний з'їзд українських істориків», *Український Історик*, т. XIV, чч. 1-2, 1977, стор. 102-108.
473. "Birth of Democracy on the Dnieper River: Zaporozhian Kozakdom in the 16th Century". *The Ukrainian Quarterly*, Vol. 33, No. 1, pp. 41-49 and No. 2, pp. 144-156, 1977.

Резюме в:

Historical Abstracts, Vol. 24 A, No. 5100, 1978.

474. *Building Ethnic Collections. An Annotated Guide for School Media Centers and Public Libraries*. Littleton, Colo.: Libraries Unlimited, 1977. 435 p. (Co-author, Lois Buttler.)

Рецензії:

American Reference Books Annual, Vol. 9, 1978, p. 204.

Audiovisual Instruction, November 1977, p. 7.

Journal of Academic Librarianship, July 1978, p. 180.

Journal of Reading, Vol. 21, No. 1, 1977, p. 91.

RQ, Vol. 17, No. 3, 1978. (Jeanne English).

School Library Journal, Vol. 24, No. 4, December 1977, p. 36.

UNESCO Bulletin for Libraries, Vol. 32, No. 1, 1978, p. 57.

Wilson Library Bulletin, Vol. 52, No. 1, 1977, pp. 90-91. (Charles Bunge).

475. "Library Services to Ethnic Communities". *Catholic Library World*, Vol. 49, No. 4, 1977, pp. 156-161.

476. *Reference Service. An Annotated Bibliographical Guide*. Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1977, 294 p. (Co-author, Marjorie E. Murfin.)

Рецензії:

American Reference Books Annual, Vol. 9, 1978, p. 129.

FID News Bulletin, Vol. 27, No 11, 1977, p. 133.

The Journal of Academic Librarianship, Vol. 3, No. 1, March 1977, pp. 33-34. (Judith Mistichelli).

The Journal of Library History, Vol. 13, No. 2, pp. 230-231. (F. B. Hyman).
Library Journal, Vol. 103, No. 4, 1978, p. 443. (James Macobm).
RQ, Vol. 17, No. 3, 1978, pp. 266-267. (Alan E. Schorr).
Wilson Library Bulletin, Vol. 52, No. 1, 1977, pp. 83-84. (Charles A. Bunge).

Рецензії

477. Dwyer-Shick, Susan. *The Study and Teaching of Anthropology Within Academic Institutions: An Annotated Bibliography*. Athens, Ga., 1976. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, pp. 355-356.
478. Ekkehard Völkl. *Das rumänische Fürstentum Moldau und die Ostslaven in 15. bis 17. Jahrhundert*. Wiesbaden, 1975. *Український Історик*, т. XIV, чч. 1-2, 1977, стор. 149-150.
479. Filby, P. William, comp. *American and British Genealogy and Heraldry: A Selected List of Books*. 2nd ed. Chicago, 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 244.
480. Harmon, Robert B. *Developing the Library Collection in Political Science*. Metuchen, N.J., 1976. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 244.
481. Miller, Wayne Charles. *A Comprehensive Bibliography for the Study of American Minorities*. With Faye Nell Vowell. New York, 1976. 2 v. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 218.
482. Miller, Wayne Charles. *A Handbook of American Minorities*. New York, 1976. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 215.
483. Rath, Frederick L., Jr. and Marilyn Rogers O'Connel, eds. *Historic Preservation: A Bibliography on Historical Organization Practices*. Nashville, Tenn., 1975. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 193.
484. Rider, Alice Damon. *A Story of Books and Libraries*. Metuchen, N.J., 1976. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 145.
485. Smith, Clifford Neal, and Anna Piszczańska Smith. *Encyclopedia of German-American Genealogical Research*. New York, 1976. *American Reference Books Annual*, Vol. 8, 1977, p. 239.
486. *A Survey of Ukrainian History*. Dmytro Doroshenko. By Dmytro Doroshenko. Ed. by Oleh W. Gerus. Winnipeg, 1975. *Canadian Slavonic Papers*, Vol. XIX, No. 2, 1977, pp. 248-249.

1978

Книжки і статті

487. «Думки про Українського Історика і сучасний стан української історичної науки», *Український Історик*, т. XV, чч. 1-3, 1978, стор. 5-29.
488. «Лист Михайла Грушевського до Мирослава Січинського», *Український Історик*, т. XV, чч. 1-3, стор. 160-162.
489. «325-річчя Переяславського договору», *Український Історик*, т. XV, ч. 4, стор. 139-142.
490. *Guide to Ethnic Museums, Libraries, and Archives in the United States*. Kent, Ohio: Program for the Study of Ethnic Publications. School of Library Science. Kent State University, 1978. xvi, 378 р.

Рецензії:

American Libraries, No. 10, 1979, p. 662.
American Reference Books Annual, Vol. 10, 1979, p. 226. (G. Edward Evans).
Bulletin. The New York Library Association, Vol. 27, No. 4, 1979, p. 2. (D. Cohen).

- Catholic Library World*, Vol. 50, No. 9, 1979, pp. 406-407. (Lucy Hackman).
- Journal of Library History*, Vol. 14, No. 3, 1979.
- Ohioana Quarterly*, Vol. XXII, No. 2, 1979, p. 92.
- Nationalities Papers*, Vol. VII, No. 1, 1978, pp. 121-122. (S. Horak).
- The Ukrainian Weekly*, No. 020, 1978, p. 5.
- Slavic Review*, Vol. 39, No. 4, 1980, p. 699. (John Brown).

Рецензії

491. А. Т. Сміленко, Слов'яни та їх сусіди в степовому Подніпров'ї (II-XIII ст.). Київ, 1975. *Український Історик*, т. XV, ч. 4, стор. 127-129.
492. Asian Americans: An Annotated Bibliography for Public Libraries. Comp. by the Bibliography Committee, Asian American Librarians Caucus. Chicago, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 208-209.
493. Clair, Colin. A History of European Printing. New York, 1976. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, p. 21.
494. Foster, David William and Virginia Ramos Foster, comps. Manual of Hispanic Bibliography. 2nd ed., rev. and exp. New York, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 612-613.
495. Hillard, James M. Where to Find More: A Handbook to Reference Service. Metuchen, N.J., 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 128-129.
496. Josey, E. J. and Kenneth E. Peebles, Jr., eds. Opportunities for Minorities in Librarianship. Metuchen, N.J., 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 137-138.
497. Monumenta Ucrainae Historica. Vol. XIV. Quaestio Patriarchatus Ucrainorum saecule XIX. Collegit Alexander Baran. Romae, 1977. *Український Історик*, т. XV, чч. 1-3, 1978, стор. 181-182.
498. The New Standard Jewish Encyclopedia. 5th ed. New rev. ed by Geoffrey Wigoder. Garden City, N.Y., 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 154-155.
499. Prospects for Change in Bibliographic Control: Proceedings of the Thirty-Eighth Annual Conference of the Graduate Library School, November 8-9, 1967. Ed. by Abraham Bookstein, Herman H. Fussler and Helen F. Schmierer. Chicago, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 118-119.
500. Roberts, N., ed. Use of Social Sciences Literature. Boston, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 145-146.
501. Tolzmann, Don Heinrich. German-American Literature. Metuchen, N.J., 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 9, 1978, pp. 607-608.

1979

Книжки і статті

502. Михайло Грушевський, «Автобіографія (1926)». За редакцією Любомира Винара. *Український Історик*, т. XVI, чч. 1-4, 1979, стор. 79-84.
503. «Українські історики і наша громада», Свобода, ч. 293, 1979.
504. Український Історик і сучасний стан української історичної науки. Нью Йорк-Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1979, 28 стор.
505. "El estudio de la prensa ethnica en los Estados de American", *Revista de la Unesco de ciencia de la informacion, bibliotecología y archivología*. Vol. 1, 1979, pp. 57-64.

506. "L'étude de la presse ethnique aux Etats-Unis d'Amérique", *Revue de l'Unesco pour la science de l'information, la bibliothéconomie et l'archivistique*, Vol. 1, No. 1, 1979, pp. 56-64.
507. "Michael Hrushevskyi (1866-1934)", *The Modern Encyclopedia of Russian and Soviet History*. Gulf Breeze, Fla.: Academic International Press, 1979. Vol. XI, pp. 91-93.
508. "The Present State of Ukrainian Historiography in Soviet Ukraine: a Brief Overview". *Nationalities Papers*, Vol. 7, No. 1, 1979, pp. 1-23. (Також окрема відбитка).
509. "The Study of the Ethnic Press in the United States", *Unesco Journal of Information Science, Librarianship and Archives Administration*. Vol. 1, No. 1, 1979, pp. 56-62.

Рецензії

510. Alexander Sydorenko, *The Kievan Academy in the Seventeenth Century*. Ottawa, 1977. *Nationalities Papers*, Vol. VII, No. 1, 1979, pp. 106-107.
511. *Biography: An Interdisciplinary Quarterly*. Vol. 1, No. 2, Honolulu, 1978. *Quarterly American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, pp. 69-70.
512. Cordasco, Francesco. *Italian Americans: A Guide to Information Sources*. Detroit, 1978. (Ethnic Studies Information Guide Series, vol. 2; Gale Information Guide Library). *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, pp. 229-230.
513. *Goldsmiths'-Kress Library of Economic Literature: A Consolidated Guide to Segment I of the Microfilm Collection*. Woodbridge, Conn., c. 1976-1977. 2 v. (4 v. set). *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, p. 392.
514. Harzfeld, Lois A. *Periodical Indexes in the Social Sciences and Humanities: A Subject Guide*. Metuchen, N.J., 1978. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, pp. 172-173.
515. Henderson, Diane, ed. *Guide to Basic Reference Materials for Canadian Libraries*. 5th ed. Toronto and Buffalo, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, p. 91.
516. Johnson, George W., ed. *American Political Science Research Guide*. Vol. 1. New York, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, p. 257.
517. Kinder, Herman, and Werner Hilgemann. *The Anchor Atlas of World History, Volume II: From the French Revolution to the American Bicentennial*. New York, 1978. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, p. 201.
518. Kowalik, Jan. *The Polish Press in America*. San Francisco, 1978. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, p. 235.
519. *A London Bibliography of the Social Sciences. Eleventh Supplement 1976. Volume XXXIV*. London and Salem, N.H., 1977. (British Library of Political and Economic Science.) *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, p. 170.
520. Reading, Hugo F. *A Dictionary of the Social Sciences*. Boston, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, pp. 170-171.
521. Симон Петлюра, Статті, листи, документи. Зредагував Т. Гунчак і інші. *Український Історик*, т. XVI, чч. 1-4, 1979, стор. 145-148.
522. *World Directory of Social Science Institutions: Research, Advanced Training, Documentation, Professional Bodies*. Paris, 1977. *American Reference Books Annual*, Vol. 10, 1979, pp. 171-172.

Книжки і статті

523. *Історичний атлас України*. Опрацювали І. Тесля і Е. Тютъко. Зредагував Любомир Винар. Монреаль, Нью Йорк, Мюнхен: Українське Історичне Товариство, 1980. 190 стор. «Від Редактора», стор. 9-11.
524. «Євген Онацький — чесність з нацією (1894-1979)», *Український Історик*, т. XVII, чч. 1-4, 1980, стор. 153-179.
525. Михайло Грушевський, «Автобіографія (1926)». За редакцією Любомира Винара. *Український Історик*, т. XVII, чч. 1-4, стор. 71-88.
526. «Українське Історичне Товариство, 1965-1980», *Свобода*, ч. 64, 1980.
527. *Ethnic Films and Filmstrip Guide for Libraries and Media Centers: A Selective Filmography*. By L. Wynar and L. Buttlar. Littleton, Colo., Libraries Unlimited, 1980. 276 p.

Рецензії:

- Choice*, vol. 18, March 1981, p. 930.
- Journal of Academic Librarianship*, vol. 7, 1981, p. 369.
- R.Q.*, vol. 20, no. 3, 1981, p. 312. (J. K. Miller).
- School Library Journal*, vol. 27, April 1981, p. 39. (G. Rehrauer).
- School Media Quarterly*, vol. 9, no. 3, 1981. p. 193. (James Weigel).
528. "Ethnicity and Librarianship: Special Issues and Current Problems", *Ethnic Forum*, vol. 1, 1980, pp. 8-12.
529. "Introduction", in L. Bykovsky, *Solomon I. Goldelman: A Portrait of a Politician and Educator (1885-1974)*. Edited by Lubomyr R. Wynar. New York-Toronto: Ukrainian Historical Association, 1980, pp. 7-10.
530. *Slavic Ethnic Libraries, Museums and Archives in the United States: A Guide and Directory*. Chicago, Ill.: American Library Association, 1980. 164 p.

Рецензії

531. *The Annual Register: World Events in 1977*. Ed. by H. V. Hodson. Assisted by Bishakha Bose. New York, St. Martin's Press, 1978. 544 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 1, 1980, pp. 221-222.
532. *Boutell's Heraldry*. Rev. by J. P. Brook-Little. New York, Frederick Warne, *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 217.
533. Bradfield, Robert M., comp. *The International Year Book and Statesmen's Who's Who*, 1979. 27 ed. East Grinstead, West Sussex, Kelly's Directories; distr., Detroit, Gale, 1979. 747 p. index. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, pp. 42-43.
534. Clasper, James W., and M. Carolyn Dellenbach. *Guide to the Holdings of the American Jewish Archives*. Cincinnati, OH, American Jewish Archives; disrt., New York, KTAV Publishing House, 1979. 211 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 203.
535. Georg Kerschensteiner und das Ukrainische Schulwesen. By Hryhorij Waskowycz. München: Ukrainische Freie Universität, 1976, S. 325. *Slavic Review*, Vol. 39, No. 2, 1980, p. 332.
536. Cordasco, Francesco, ed. *A Bibliography of American Immigration History*. Fairfield, NJ, Augustus M. Kelley, Publishers, 1978, c. 1977. 475 p. index. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 194.

537. Copley, Gregory R., ed.-in-chief. *Defense & Foreign Affairs Handbook*. Washington, Copley & Associates; distr., New York, Franklin Watts, 1978. 757 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 239.
538. *The Europa Year Book 1979: A World Survey*. London, Europa Publications; distr., Detroit, Gale, 1979. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 223.
539. Fest, Wilried. *Dictionary of German History 1806-1945*. New York, St. Martin's Press, 1978. 189 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 187-188.
540. Foote, Lynne, ed. *Social Science Resource Guide, with Special Attention to the Holdings of the Libraries at the University of Pittsburgh*. Pittsburgh, University Center for International Studies, University of Pittsburgh, 1978. 118 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 132.
541. Hecker, Melvin. *Ethnic America 1970-1977: Updating the Ethnic Chronology Series, with Cumulative Index*. Dobbs Ferry, N. Y., Oceana Publications, 1979. 402 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 197.
542. *The Illustrated Encyclopedia of Mankind*. New York, Marshall Cavendish, 1978. 20 v. *American Reference Books Annual*. Vol. 11, 1980, pp. 345-347.
543. Miller, Olga K. *Genealogical Research for Czech and Slovak Americans*. Detroit, Cale, 1978. 187 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 211.
544. Siegel, Steven W., comp. *Jewish Immigrants of the Nazi Period in the U.S.A., Volume 1: Archival Resources*. Munich, New York, K. G. Saur, 1968. 279 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 204.
545. Kurian, George Thomas. *Encyclopedia of the Third World*. New York, Facts on File, 1978, 2 v. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, pp. 137-138.
546. Long, James. *The German-Russians: A Bibliography of Russian Materials with Introductory Essay, Annotations, and Locations of Materials in Major American and Soviet Libraries*. Santa Barbara, Co., ABC-Clio Press, 1978. 136 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, pp. 200-201.
547. *Standard Periodical Directory, 1979-80*. 6th ed. Howard Greenberg, ed. New York, Oxbridge Communications, 1978. 1680 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 14.
548. Tingley, Donald F. *Social History of the United States: A Guide to Information Sources*. Detroit Gale, 1979. 260 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, pp. 174-175.
549. Tomasi, Silvano M., and Edward C. Stibili. *Italian-Americans and Religion: An Annotated Bibliography*. 1st ed. New York, Center for Migration Studies, 1978. 222 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, pp. 741-472.
550. *The Statesman's Yearbook: Statistical and Historical Annual of the World for the Year 1978-1979*. Ed. by John Paxton. 115th ed. New York, St. Martin's Press, 1978. 1696 p. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 44.
551. Stoffle, Carla, and Simon Karter. *Materials & Methods for History Research*. Library ed. New York, 1979. Schuman Publishers, 1979. *American Reference Books Annual*, Vol. 11, 1980, p. 163.

ДОДАТКИ

I

ХРОНОЛОГІЧНО-СТАТИСТИЧНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ ЛЮБОМИРА ВИНАРА

Роки	Книжки Окремі видання	Статті	Енциклопедичні гасла	Рецензії	Разом
1950	—	11	—	—	11
1951	—	2	—	—	2
1952	—	—	—	3	3
1953	—	7	—	1	8
1954	—	7	—	2	9
1955	—	5	46	1	52
1956	—	5	—	—	5
1957	—	10	—	3	13
1958	1	5	—	—	6
1959	1	17	—	2	20
1960	2	7	—	2	11
1961	—	7	—	—	7
1962	5	6	—	1	12
1963	4	10	—	2	16
1964	1	9	—	3	13
1965	—	4	—	3	7
1966	3	16	—	12	31
1967	1	8	—	22	31
1968	3	7	—	6	16
1969	1	9	8	18	36
1970	1	23	—	12	36
1971	1	19	—	29	49
1972	1	20	—	4	25
1973	1	15	3	5	24
1974	3	14	1	20	38
1975	3	8	1	19	31
1976	1	5	—	46	52
1977	2	9	—	10	21
1978	1	6	—	11	18
1979	1	7	1	13	22
1980	3	5	—	21	29
Разом	40	283	60	271	654

II

СПИСОК СЕРІЙНИХ ВИДАНЬ В ЯКИХ ДРУКУВАЛИСЯ ПРАЦІ ЛЮБОМИРА ВИНАРА

Журнали

«Бюлетень» (Мюнхен: «Зарево»); «Бюллетень У.І.Т.» (Міямі, Флорида); «Визволиний Шлях» (Лондон); «Вісті УВАН» (Нью-Йорк); «Вузли Дружби» (Нью Йорк); «Жіночий Світ» (Вінніпег); «Збірник Української Літератур-

ної Газети» (Мюнхен); «Інформаційний Листок Літературної Комісії Заре-ва» (Мюнхен); «Записки ЧССВ» (Рим); «Київ» (Філадельфія); «Музейні Ві-сті» (Онтаріо, Каліфорнія); «На Слідах» (Онтаріо, Каліфорнія); «Науковий Збірник УВАН» (Нью Йорк); «Наш Світ» (Нью Йорк); «Овид» (Чіка-го); «Розбудова Держави» (Монреаль, Клівленд); «Самостійна Україна» (Чіка-го); «Сучасність» (Мюнхен); «Смолоскип» (Париж); «Україна» (Париж); «Українська Літературна Газета» (Мюнхен); «Український Історик» (Нью Йорк-Торонто-Мюнхен); «Юність» (Мюнхен, Париж).

Енциклопедії

Енциклопедія Українознавства. Словникова частина II. Париж-Нью Йорк: Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, 1955. *The Modern Encyclopedia of Russian and Soviet History*, 1978 (Academic International Press).

Журнали в чужих мовах

“The Annals” (New York, Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the United States); “American Reference Books Annual” (Denver); “Canadian Slavonic Papers” (Toronto, Canadian Association of Slavists); “Catholic Library World” (Haverford, Pa., Catholic Library Association); “Congressional Record” (Washington); “Ethnic Forum” (Kent); “International Migration Review” (New York); “Journal of Central European Affairs” (Boulder, Colo.); “Journal of Education for Librarianship” (State College, Pa., Association of American Library Schools); “Library Journal” (New York); “Nationalities Papers” (Charleston, Ill., Association for Nationality Studies); “The New Review” (Toronto); “Revista de la Unesco pour la science de l’informacion, la bibliotheoconomie et l’archivistique” (Paris); “Slavic Review” (American Association for the Advancement of Slavic Studies); “Ukraine in Vergangenheit und Gegenwart” (München); “The Ukrainian Review” (London); “Ukrainian Quarterly” (New York); “Unesco Journal of Information Science, Librarianship and Archives Administration” (Paris); “Wissenschaftliche Mitteilungen” (München, Ukrainische Freie Universität); “Zeszyty Historyczne” (Paris).

Газети

«Народна Воля» (Скрanton), «Америка» (Філадельфія), «Новий Шлях» (Вінніпег, Торонто), «Українське Народне Слово» (Пітсбург), «Українське Слово» (Париж), «Український Голос» (Вінніпег), «Свобода» (Джерзі Сіті), «Християнський Голос» (Мюнхен).

ПОКАЗНИК ИМЕН

А

Андієвська, Емма, 14
Андрусяк, Н., 46
Антонович, Володимир, 32, 37, 41
Антонович, Дмитро, 44
Антонович, Марко, 14, 15, 20, 21, 27, 46
Антонович, К. А., 45
Аркас, Микола, 43

Б

Баран, Степан, 32
Бачинський, Юліян, 47, 48
Биковський, Лев, 23, 27, 42, 43, 46, 48, 49
Бойко, Іван, 41
Бойко, Юрій, 38
Бровн, Едвард, 35
Борщак, Ілько, 31, 33, 39
Бруно-Боніфацій, 35
Бучинський, Д., 38

В

Винниченко, Володимир, 35
Височан, Гнат, 36
Витовт, 36
Вишневецький, Дмитро, 25, 32, 33, 35, 40
Вишневецькі, рід, 35
Вітовський, Дмитро, 43
Влох, М., 47
Войнаровський, Андрій, 24, 32, 38
Волинець, Степан, 43
Володимир Великий, 35
Володислав Локетик, 36
Володислав Опільський, 36
Володислав IV, 36

Г

Габзбурги, 15
Гаврилюк, М., 41

Гдашинський, Яцко І., 36
Глинський, Михайло, 36
Глинські, рід, 36
Голобуцький, Володимир, 42
Горак, Степан, 39
Горбач, Олекса, 39
Грицай, Остап, 14, 31, 34, 35, 36, 38, 40
Грицак, Павло, 20
Гросул, Я., 48
Грушевський, Михайло, 21, 26, 27, 33, 41, 42—45, 46, 50, 51, 59, 60, 62
Гуслистий, Кость, 48

І

Герич, Юрій, 50
Гольдельман, Соломон І., 28, 29, 30

Д

Дашкевич, Я., 45
Дашкович, Остафій, 36
Девлет Гірей, 36
Дерекал, Данило, 36
Діденко, Андрій, 36
Длugoш, Ян, 36
Дольницький, М., 41
Домбровський, Олександер, 13, 15, 46
Донцов, Дмитро, 34
Доценко, Олександер, 42
Дорошенко, Дмитро, 43
Дорошенко, Михайло, 36
Драган, Антін, 48
Древницький, Лаврентій, 36

Є

Єськович, Михайло, 36
Єрлич, Яким, 36

Ж

Ждан, Михайло, 15, 17, 32, 53
Жигмонт I, 36

Жигмонт I. Август, 36
Жигмонт III Ваза, 36
Жигмонт, Кейстутович, 36
Жмайло, Марко, 36
Жолкевський, Станислав, 36
Жолкевські, рід, 36

З

Загоровський, Василь, 36
Загоровський, Петро, 36
Загоровські, рід, 36
Заклинський, Д., 43
Замойський, Томаш, 36
Збаразькі, рід, 36
Зеров, Микола, 34
Зінкевич, Осип, 43

І

Івоня (Русин), 35
Ісаїв, Петро, 46

К

Казимір III Великий, 36
Казимір IV Ягеллончик, 36
Камінецький, Юліан, 51
Кедровський, Володимир, 45
Кий, 36
Кирилюк, Євген, 41
Кищенко, П. М., 46
Климкевич, Роман, 17, 26
Комулович, Олександер, 40
Кривоніс, Максим, 25, 32, 37, 38, 48, 51
Крип'якевич, Іван, 32, 41, 42, 44, 46, 50
Кубайович, Володимир, 48
Кузів, Василь, 26, 42, 46
Курах, Михайло, 17
Курдидик, Анатоль, 14

Л

Лебидович, І., 46
Лев, Василь, 51
Липа, Юрій, 26
Литвиненко, М. А., 48
Лобисевич, Опанас, 43
Лобода, Григорій, 36
Логвин, Г. Н., 45
Лозинський, Михайло, 48
Лотоцький, Олександер, 43
Лугова, О. І., 43
Ляссота, Еріх, 15, 33

М

Мазепа, Іван, 38
Мазлах, Сергій, 43
Майстренко, Іван, 43
Марченко, М. І., 41
Махно, Нестор, 35
Меженко, Юрій, 25
Міллер, М., 26
Міяко вський, В., 27, 44
Мосендж, Л., 34
Мохов, Н. А., 48

Н

Наливайко, Северин, 32, 37

О

Оглоблин, Олександер, 11, 15, 17, 18,
20, 25, 32, 37, 38, 40, 43, 45, 46, 58
Озерський, О., 44
Олелько, Олександер, 45
Олельковичі, рід, 45
Ольгердович, Володимир, 36
Онацький, Євген, 32, 33, 36, 41, 47, 62
Оришевський, Ян, 45
Оссолінський, Ян, 45
Острозький, Василь К., 45
Острянин, Яків, 45

П

Павлюк, Павло, 45
Пастернак, Ярослав, 15, 20, 33, 48, 53
Пеленський, Ярослав, 42
Петлюра, Симон, 44, 61
Підкова, Іван, 32, 36, 39
Полонська-Василенко, Н., 15, 32, 39,
41, 45, 46, 51
Прокопович, Вячеслав, 12
Прохода, Василь, 44

Р

Радзикевич, Володимир, 17, 40, 42
Ракочій, Юрій II, 50

С

Сагайдачний Конашевич, Петро, 53
Санцевич, А. В., 46
Савченко, Федір, 47
Світ, Іван, 49
Січинський, Мирослав, 59
Слісаренко, Олекса, 34, 35
Сосновський, Михайло, 43

Стерчо, Петро, 20, 46
Сушко, О., 28

Т

Талько-Гринцевич, Ю., 29, 30
Тесля, Іван, 29, 62
Томсон, Гаррісон С., 18, 25
Тютько, Евген, 29, 62

Ф

Фединський, Олександер, 44, 47
Федорович, Іван, 37
Франко, Іван, 32, 35, 36, 43

Х

Хмельницький, Богдан, 24, 32, 37, 38

Ч

Чапленко, Василь, 46
Чубатий, Микола, 32, 44, 48

Ш

Шанковський, Лев, 38
Шеваліє, П'єр, 35
Шевченко, Ф. П., 44
Штогрин, Дмитро, 31, 41
Шахрай, В., 43

NAME INDEX

A

Abler, Thomas S., 54
Abramson, Harold, 52
Allen, W. E., 41
Altschull, Albert, 55
Angermann, Norbert, 39

B

Bannan, Alfred, 48
Baran, Alexander, 49, 54, 60
Barnett, Becky J., 56
Beck, Erich, 43
Boatner, Mark Mayo, 54
Bodnar, John, 56
Bookstein, Abraham, 60
Bose, Bishakha, 62
Bradfield, Robert M., 62
Brook-Little, J. P., 62
Brown, John, 60
Browne, Michael, 49
Bunge, Charles, 55, 58, 59
Burrington, Gillian A., 56
Buttlar, Lois, 58, 62
Bykovsky, Lev, 7, 9, 62

C

Callaham, Ludmilla Ignatiev, 56
Cheney, Frances, 45, 50
Childers, Thomas, 56
Chirowsky, Nicholas F., 44
Chornovil, V., 49

Chubaty, Nicholas, 55

Clair, Colin, 60
Clarke, Edward D., 49
Clasper, James W., 62
Cohen, David, 53, 56, 59
Cohen, Ivan, 56
Coleman, J., 56
Conlin, Joseph R., 54
Copley, Gregory R., 63
Cordasco, Francesco, 52, 61, 62

D

Dellenbach, M. Carolyn, 62
De Santis, Vincent P., 54
Desroches, Alain, 48
Diodati, C. M., 56
Dmytryshyn, Basil, 52
Dombrowsky, Alexander, 8, 9
Doroshenko, Dmytro, 59
Dwyer-Shick, Susan, 59

E

Edelenyi, Achilles, 48
Elton, G. R., 50, 56
English, Jeanne, 58
Evans, G. Edward, 59

F

Fedynskij, A. *see* Fedynsky, Alexander
Fedynsky, Alexander, 48, 56
Fedynskyj, Jurij, 49

Fenchok, Paul, 50
Fest, Wilfried, 63
Filby, P. William, 59
Fluk, Louise, 56
Foote, Lynne, 63
Fostor, David William, 60
Foster, Virginia Ramos, 60
Frederksen, O. J., 49
Freides, Thelma K., 54
Furer, Howard B., 52
Fussler, Herman H., 60

G

Gajecky, George, 49
Gerus, Oleh W., 59
Goldelman, Solomon I., 7, 62
Goldstein, Wallace L., 56
Greenberg, Howard, 63
Greenstein, Fred I., 56
Gregorovich, Andrew, 48, 52, 53
Grove, Pearce S., 56

H

Hackman, Lucy, 60
Halich, Wasyl, 49
Hansen, Sandra J., 56
Harmon, Robert B., 52, 54, 59
Harris, Chauncy D., 56
Harzfeld, Lois A., 61
Hecker, Melvin, 63
Henderson, Diane, 61
Hilgemann, Werner, 61
Hillard, James M., 60
Hodson, H. V., 62
Holler, Frederick L., 44, 45, 56
Horak, Stephen M., 41, 44, 46, 54, 60
Horecky, L., 41
Hrushevsky, Michael, 6, 42, 46, 49, 51, 61
Hunczak, T., 50
Hyman, F. B., 59

I

Inglehart, Babette F., 56

J

Jackle, John, 52
Johnson, George, 61
Josey, E. J., 60

K

Kamenetsky, I. 42
Kandyba, I., 49

Kaplan, Herbert, 54
Karklis, Maruta, 54
Karter, Simon, 63
Katz, William A., 50, 54
Katz, Zev, 57
Kerschensteiner, Georg, 62
Khmelnytsky, Bohdan, 6, 40
Kim, Hyung-chan, 54
Kinder, Herman, 61
Kinton, Jack F., 52, 57
Kolm, R., 52
Kowalik, Jan, 61
Kraus, David H., 56
Kurian, George Thomas, 63

L

Lebar, Frank M., 57
Lederer, Norman, 53
Lederman, D. V., 57
Lemercier-Quelquejay, Chantal, 50
Lo Gatto, Anthony, 52
Long, James, 63
Luckyi, George, 46

M

McCoy, F. N., 54
Mackiw, Theodore, 40, 46, 50
McLaren, Duncan, 55
Masobm, James, 59
Magnotti, Shirley, 57
Mahrer, Eva, 54
Makhno, Nestor, 47
Mangiome, Anthony R., 56
Markus, Harold G., 51
Martin, William, 57
Mason, Elisabeth B., 52
Mazepa, Ivan, 50
Miller, J. K., 62
Miller, Olga K., 63
Miller, Wayne Charles, 59
Misticelli, Judith, 58
Mitchell, B. R., 57
Mocney, Philip F., 53
Morris, Richard B., 49, 56
Murfin, Marjorie E., 58

N

Natella, Arthur A., Jr., 57
Navon, Anita R., 56
Naylor, Kenneth E., 55

O

O'Brien, Bickford, 40, 41
O'Connel, Marilyn Rogers, 59
Ohloblyn, Alexander, 6, 8

P

Parming, Marju Tink, 55
Parming, Tonu, 55
Patterson, Wayne, 54
Pauco, Joseph, 50
Paxton, John, 63
Peeples, Kenneth E., Jr., 60
Pelenski, J., 41
Pennar, Jaan, 57
Peter I., Tsar, 39
Peters, Victor, 47
Petlura, Symon, 48
Pidhainy, Oleh S., 42, 50, 57
Pidhainy, Olexandra I., 50, 57
Pino, Frank, 57
Podhorecki, Leszek, 49
Polonska-Vasylenko, Natalia, 41
Polsby, Nelson W., 56
Post, Joyce A., 56
Pousic, F., 50
Pula, James S., 57
Pushkarew, S., 47, 49

R

Rath, Frederick L., Jr. 59
Reading, Hugo F., 61
Rehrauer, G., 62
Renkiewicz, Frank, 52
Rider, Alice Damon, 59
Roberts, N., 60
Roff, W. R., 52
Rowen, Herbert H., 57
Rudnytsky, Iwan L., 44

S

Sanders, Douglas, 54
Scanlan, James P., 55
Schmierer, Helen F., 60
Schockow, Werner, 39
Schorr, Alan E., 59
Sheehy, E. P., 42, 44, 45, 50
Shera, Jesse, 5
Shtohryn, Dmytro M., 5, 9, 58
Siegel, Steven W., 63
Singerman, Robert, 57
Smith, Anna Piszczańcza, 59
Smith, Clifford Neal, 59

Smith, Dwight L., 55, 57

Smit, Pamela, 52
Sokolyshyn, D., 39
Sotios, N., 52
Stachiw, M., 47
Stebbau, Erich Lassota von, 6, 53
Stercho, P., 55
Stibili, Edward C., 63
Stoffle, Carla, 63
Stökl, Günter, 54
Streips, Laimonis, 54
Streips, Liga, 54
Subtelny, Orest, 53
Sydorenko, Alexander, 61

T

Thomas, Ellen, 53
Thomson, Lawrence, 39
Thomson, S. Harrison, 40
Tolzman, Don Hoinrich, 55, 57, 60
Tomasi, Silvano M., 63
Trejo, Arnulfo D., 57
Turchyn, A., 39

V

Valletutti, J. F., 56
Vavrek, B. F., 45
Veryha, W., 54
Visneveckij, D. see Vyshnevetsky, D.
Vivo, Paputa, 52
Vojnarovskij, A. see Voynarovsky, A.
Voynarovsky, Andriy, 6, 39
Völkl, Ekkerard, 59
Vyshnevetsky, Dmytro, 6, 50

W

Walford, A. J., 44
Waskowycz, Hryhorij, 62
Weaver, Sally M., 54
Weed, Perry L., 52
Weigel, James, 62
Weintraub, Kathryn D., 39
Weres, Roman, 55
Wertsman, Vladimir, 58
White, Carl M., 44, 45, 55
Wigoder, Geoffrey, 60
Wilson, John R. M., 55
Wójcik, Z., 54
Wynar, Anna, 55

Z

Zlenko, Constantine, 40
Zurawski, Joseph W., 58

З М И С Т

Передмова	5
Олександр Оглоблин, <i>Слово про Любомира Винара</i>	11
Олександр Домбровський, <i>Науково-організаційна діяльність Л. Винара</i>	13
Лев Биковський, <i>Наша співпраця: риски до портрету проф. Л. Винара</i>	23
Дмитро Штогрин, <i>Бібліографія праць Любомира Винара</i>	31
Показник імен	66

C O N T E N T S

Editor's Preface	5
Alexander Ohloblyn, <i>Commentary on Lubomyr Wynar's Scholarly Work</i>	11
Alexander Dombrowsky, <i>L. Wynar's Scholarly and Organizational Activities</i>	13
Lev Bykovsky, <i>Professor Lubomyr Wynar: Profile of an Historian</i> .	23
Dmytro Shtohryny, <i>The Bibliography of Lubomyr Wynar</i>	31
Name Index	68

MEM

2800137

\$ 700